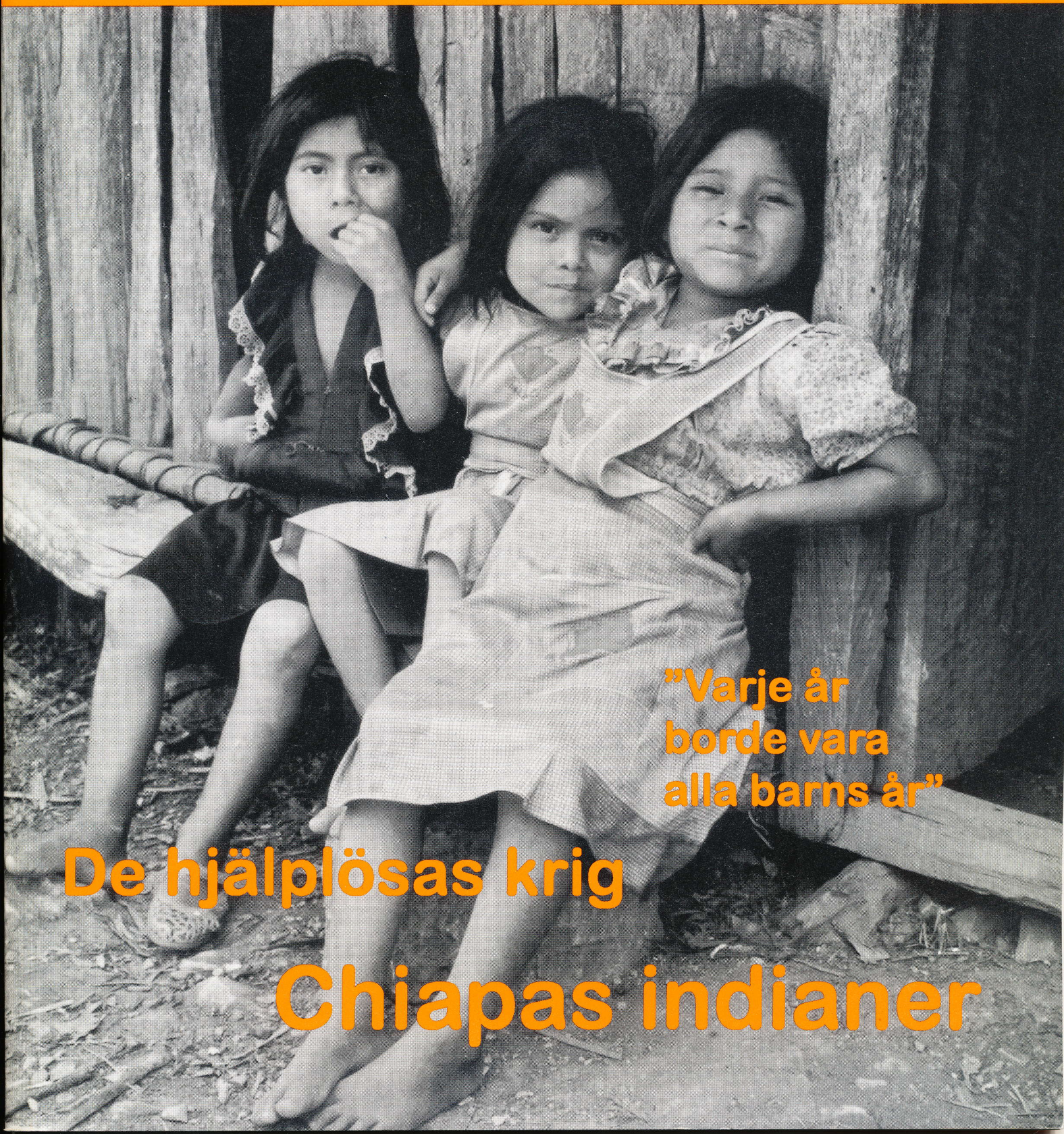

Nummer 2 -1999. Tidningen med ett radikalt kvinnoperspektiv. 40:-

Vi Mänskor

"Varje år
borde vara
alla barns år"

De hjälplösa krig

Chiapas indianer

Våra barn och andras ungar

Nya bestämmelser i USA: inga barn under 14 ska få köpa vapen utan målsmans godkännande... Detta är visserligen ur radions satirprogram På Håret, som var föranlett av dödsskjutningarna i skolor i USA, men kommer ändå skrämmande nära sanningen; att vem som helst kan komma över vapen i USA och att dessa förvisso används. 57 människor dödas varje dag på det viset. Det blir nära 21 000 om året!

Det är inte vapnen som dödar menar "frihetens" försvarare. Men medge att följderna blir betydligt värre än om man pucklar på varandra med knytnävarna. Och vad visar detta för övrigt? Att vi lever i en våldskultur vars yttersta uttryck vi upplever just nu på Balkan.

Ställ mot detta Barnens Rättigheter, så vackert uttryckta i FNs deklaration som godtagits av de flesta länders regeringar i världen. Är det oförsynt att fråga sig vilka prioriteringar som görs? Har inte vapenfabrikanterna, Boforsdirektörerna, jobbarna därstädes, vapenmånglarna, regeringsmedlemmarna, m fl, egna barn som de månar om och undrar hur det ska gå för dem och deras framtid? Eller är vi då inne på den obehagliga skillnaden mellan våra barn och andras ungar? Under förevändningen att vilja skydda de kosovoalbanska barnen bombas de serbiska ungarna? Fastän en och annan bomb också träffar barnen i Kosovo av misstag.

Absurditeten är bedövande. Kejsar NATO är helt naken. De humanitära låtsaskläderna har fallit av. Och vi vrider våra händer i vanmakt och trycker de ännu levande barnen till våra hjärtan; inte du, inte du! Medan vi förfärad blickar in i dödsmaskinernas fradgande gap.

Barnen skyddas inte bäst med vapen. Visst är det en självklarhet. Men i praktiken handlar NATO precis tvärtom när de aktiverar världens största krigsmaskin på den ena sidan i kriget mellan kosovogerillan och Jugoslavians regering. Varje förtryck eller våldshandling är förkastlig och äventyrar barns hela framtid, vare sig de skadas fysiskt eller psykiskt. Milosevic litade till sin egen övermakt och maktspråk mot kosovoalbanernas strävan efter självständighet. Gerillan utmanade den. En ond spiral som NATO förvandlat till orkan. Och våldskulturen firar åter triumfer. Demokratiska styrelseskick fredar oss icke från våldstänkande.

Jag hörde en albansk pojke anklaga sin mor: "Hade du sagt åt mig att stanna hemma från kriget, så hade jag lytt." I Ryssland gick mödrarna ut för att hämta hem sina pojkar från kriget i Tjetjenien. Mödrar som använde sitt inflytande över sina barn.

Vad gör vi? När når vår vrede över de tillspillo givna livet stormstyrka? Var är alla Sveriges kvinnor? När kastar vi av oss vanmakten mot manssamhällets våldsdyrkan? När ska våra barn kunna säga ... tack mödrar det gjorde ni bra ...?

Erni Friholt

Bild: Gösta Axelsson

Omslagsbild:
Barn i Chiapas
Baksida:
Linda Ström

Nr 2 1999 - Årgång 52

Redaktionsadress:

Linnégatan 21B
413 04 Göteborg
Tel/ Fax: 031 - 14 40 28

Ansvarig utgivare:

Aase Bang

Redaktion:

Aase Bang, Laila Carlson,
Erni Friholt, Zaida Hagman,
Viran Henriksson,
Ditte Johansson, Eva Wikman

Layout:

Laila Carlson, Ditte Johansson

Prenumeration:

4nr/år 150 kr
Donationer
och gåvor
Postgiro: 90 24 - 1

Skriv till oss!

Vi välkomnar alla bidrag, men
kan tyvärr inte betala några
arvoden.

Nästa nummer utkommer

Till hösten

Manusstopp:

1 september

Tryck:

Länstryckeriet i Göteborg

E-mail adresser:

Aase.Bang@telia.com
Ditte@telia.com
LailaCarlson@hotmail.com
ViranHenriksson@hotmail.com

Innehåll:

Varje år borde vara alla barns år Lars Österdahl	4
Kvinnorna i det tysta kriget Ruth Svensson	6
De hjälplösa krig Erni och Ola Friholt	10
Novell: Ung och glad Cathrin Andersson	12
Lydnaden är fiende... Ann-Britt Sternfeldt	14
Utan människor som Astrida... Kjell-Arne Johansson	15
Världen behöver FN! Sören Sommelius	16
När jag var hästhandlare och indian Laila Carlson	18
Videotips	23
Världskvinnomarsch år 2000 Aase Bang	25
Vad driver barn... Caroline Runesdotter	27
Svenskt thé!	28
Om böcker	31
Notiser	34
SKV-sidor	35
Cyberworld Ditte Johansson	38

Kreativitet är någonting som uppstår i det tunna
skiktet mellan kaos och ordning.

Johannes Åman

Varje år borde vara alla barns år

Bild: Laila Carlson

Text: Lars Österdahl,
ledamot i Rädda Barnens riksstyrelse
och ordförande i länsförbundet i Värmland

Barnets århundrade lider mot sitt slut. Det var Ellen Key som i seklets början tyckte att 1900-talet borde bli just det. Mycket har hänt, men visst har vi långt kvar innan barns bästa alltid sätts i främsta rummet över hela vår jord.

Ett riktigt jubileumsår

I år firar vi inte bara att det den 20 november i år är 10 år sedan Generalförsamlingen tog beslutet om FN:s konvention om barnets rättigheter (BK). För 80 år sedan bildade Eglantyne Jebb "Save the Children" i England och några månader senare blev Rädda Barnen till i Sverige.

För 75 år sedan lade samma Mrs. Jebb fram "Deklarationen om barns rättigheter" för Nationernas Förbund i Genève, som också antog den. Sedan går åren med ett nytt världskrig som förstör, förgör och fördärvar främst Europa och Japan. Miljoner och åter miljoner barn dödas, gasas ihjäl eller mördas på annat sätt eller lemlästas.

För 40 år sedan, 1959, antar FN nästa deklaration om barnens rättigheter. År 1979 utnämns av FN till "Barnets år". Då börjar också det tioåriga arbetet med att ta fram

Konventionen om barnets rättigheter, som Sverige ratificerar i juni 1990. Vi har alltså all anledning att fira i år och vi gör det i Värmland med satsningen "**Barnets år 1999 i Värmland**". Det kanske största samverkansprojekt som någonsin genomförts, där Folkhälsan och Landstinget i Värmland är sammanhållande, men där de mesta av organisationer är delaktiga.

Barnkonventionen en ledstjärna i allt

I allt arbete i landsting och kommuner hoppas vi att det här året för med sig att "barns bästa" vägs in i allt beslutsfattande. Men lika viktigt som det är med utbildning av politiker och tjänstemän är det att föräldrar lär sig vad som står i BK och kanske viktigast av allt att barn och unga får klart för sig sina rättigheter. Att i en kortfattad artikel, som den här ge BK rättvisa är omöjligt. Därför väljer jag att behandla några av de artiklar jag känner mest för:

Främst sätter jag naturligtvis "**barns bästa**"-artikel 3. När vi lärt oss hur viktigt barnperspektivet är, när vi förstått att göra barnkonsekvensanalyser inför varje beslut och då frågar oss "vad är bäst för barnen" och handlar eller bestämmer oss utifrån det. Då kan vi oavsett var vi står politiskt komma överens och se framtiden an både med tilltro och gott samvete.

För mig har demokrati väldigt mycket med **artikel 2-allas lika värde** att göra. Att inte bli diskriminerad, att inte bli kränkande behandlad, att inte bli mobbad utan att alla människor - stora som små- möts och behandlas med respekt.

I artikel 4 säger Barnkonventionen att vi ska till det yttersta av våra tillgängliga resurser satsa på barns bästa! Alltså borde varje politiskt beslut, där nedskärningar går ut över barn och unga vara en omöjlighet. Här krävs mycket utbildning och en genomgripande attitydförändring hos alla "ekonom-Nissar" och "betong-politiker".

Artikel 6 stadgar barnets rätt till liv och hälsa. Artikel 6 är grunden för barns och ungas uppväxt och kan väl sägas vara den artikel som på något vis är överordnad alla de andra viktiga artiklar konventionen innehåller.

En till står på min viktigaste lista: **artikel 12 om barns och ungas delaktighet och medbestämmande.** Vi har varit och är fortfarande dåliga på att tillämpa artikel 12. Det är många kloka synpunkter som barn och unga allt efter växande ålder kan bidra med i nästan varje fråga och i all samhällsutveckling. Det är dessutom fascinerande när man borta i Lima i Peru får höra samma klagan hos eleverna som hos våra gymnasieeleverna kring "katederundervisande lärare, avsaknaden av lärarlag, avsaknaden av problembaserat lärande, avsaknaden av vuxna att tala med i skolan och hemma etc etc".

Det är dags att de unga kommer till tals genom elevrådsstyrelser, ungdomsfullmäktige m m och att vi inte bara lyssnar utan också ser till att de bra förslagen blir genomförda - utan vår vanliga byråkratiska tidsspillan! Vi vuxna måste våga släppa från oss makt! Och det är ju tydligen inte lätt för vissa - framför allt män!

Riksdagsbeslutet 26/3 1999

Så tog då också riksdagen ställning till Barnkommitténs betänkande (SOU 1997: 116) och regeringens proposition 1997/98: 182.

Regering och riksdag tryckte också på vikten av artiklarna 2, 3, 6 och 12 och slog fast att BK och dess intentioner ska finnas med i allt beslutsfattande som rör barn. Statliga anställda ska erbjudas och kommuner och landsting bör erbjuda sina anställda fortbildning i BK. Kommunala handlingsplaner för genomförande av BK bör utvecklas. Man skriver fast att barnkonsekvensanalyser ska göras vid statliga beslut och att man bör arbeta med barn- och ungdomsplaner, barnbilagor till budget etc.

Vi har startat med utbildning på bred front i kommunerna i Värmland. Och Landstinget tog vid sitt senaste fullmäktige beslut om barnkonsekvensanalyser så även där finns ett stort utbildningsbehov.

Personligen är jag lite besviken på regering och riksdag. Jag hade hoppats på att BK skulle inkorporeras i svensk lagstiftning i väntan på den mer effektiva transformeringen in i våra andra lagar när de omarbetas. Så blev det inte.

Successivt kommer BK att komma in. Vi har den i dag i den omskrivna Utlänningslagen (!) och i den nya Socialtjänstlagen. Men än är vägen lång innan "barns bästa" är en realitet för alla barn även i det här landet. Men vi kämpar på!

Ett brev till alla vuxna...

Att vuxna kan vara så oansvariga. De bara startar krig hur som helst, utan en tanke på vad de egentligen gör. De frågar ju inte någon som det egentligen drabbar; oss unga. Kan ni inte fråga först? Vi kommer ju faktiskt att få ta över världen förr eller senare. Då kommer vi få ta ansvar för alla misstag som generationerna före oss har gjort. Därför tycker jag inte att krig är något bra.

I min klass brukar vi prata om kriget i Kosovo på lektionerna. Alla tycker det är jättehemskt med kriget och alla bombningar. Det är ingen som jag känner som har gillat bombningarna. Det verkar så hjälplöst att det enda man kan göra för att uppnå fred i världen är att bomba. Det är som när jag och mina bröder skulle göra upp om godis när vi var mindre; antingen fick man dela

upp det eller så kunde man ta alla godisar och springa iväg. Så gick det med den diplomatin! Därför blir jag rätt arg när politiker handlar som giriga småbarn. Eller som slarviga sådana.

Jag tror det blir jordens undergång när Bill Clinton förlägger sin bombväska och väskan hamnar i armarna på en galen psykopat som tänker spränga världen i luften. Då kanske folk fattar att krig inte är något bra.

Marie Eklund 13 år

Kvinnorna i det tysta kriget

Text: Ruth Svensson
Internationell observatör
i Chiapas 1998

Att vara kvinna och indian i Chiapas i södra Mexiko fordrar hjältemod. Här är det kvinnorna som står i främsta led när det gäller att försvara byarna mot arméns intrång och övergrepp. Kvinnornas liv var tungt redan innan armén kom till byarna. Att dagligen hämta vatten och ved, ofta kilometer bort, tar tid och kraft. Även barn, matlagning, tvätt, odling etc sliter ut många kvinnor i förtid.

Arméns närvaro försvårar ytterligare deras situation. Den innebär ett allvarligt hot mot deras integritet, ja även mot deras liv. Massakern i byn Acteal i december 1997 gjorde stora rubriker i pressen.

Under ett fem timmar långt blodbad mördade paramilitärer med skjutvapen och machetes 45 indianer. Bland offren fanns 21 kvinnor och 9 barn. Acteal har fallit i glömska. Men kriget fortsätter, och indianerna utsätts regelbundet för övergrepp av armén och paramilitära grupper (arméns civila agenter). Fast man opererar nu mer diskret. Några döda i taget är inget nyhetsstoff men räcker för att hålla byborna i skräck.

Många vittnesmål om övergrepp har dokumenterats av den internationella civila kommission (210 personer från 11 länder) som besökte Chiapas i februari 1998.

* Andra vittnesmål kommer från

internationella observatörer som under några veckor vistas i olika indianbyar. Regeringens lågintensiva krig går ut på att genom socialt arbete (sjukvård, skola, elektricitet etc.) utfört av armén, vinna indianernas sympati. Motstånd möts med repressalier, som avser att framkalla rädsla och undergivenhet.

Det finns cirka 70 000 soldater i Chiapas och militärbaser invid många byar. I somliga byar lyckas armén på grund av fattigdomen och rädslan att köpa en del av befolkningen och splittra den sociala sammanhållningen i byn. Här uppstår två läger som betraktar varandra med misstro. Det ligger spänning i luften. Man måste vara på sin vakt mot informatörer. Varje sida har egen administration, egen handelsbod, egen skola etc.

I många byar går bara regeringsanhängarnas barn i skolan; de andra växer upp till analfabeter. Här kan

kvinnor även förlora sina män eller söner till armén - de lockas med attraktiva löner att bli paramilitärer. Splittringen kan gå rakt igenom familjer. Det finns fall där paramilitärer mördat släktingar.

Arméns repressalier tar olika former. På vägen förbi militärbaserna utsätts kvinnorna, men även deras döttrar, för sexuellt ofredande; även våldtäkt förekommer. Ofta måste byborna visa id-kort och utsätts för förhör. Ibland har militär släppt lös hundar som bitit förbipasserande. Många kvinnor vågar nu inte gå till marknaden, hämta ved eller arbeta på fälten om de måste passera militärbasen. Även barnen är rädda.

Men det räcker inte att undvika basen för att slippa hot. Beväpnade soldater dyker ofta upp i byarna och trakasserar befolkningen. Ibland tar soldaterna med sig prostituerade och badar där kvinnorna hämtar vatten. De smutsar även ner vattnet genom

att tvätta sina fordon. Arméns aggressioner försvårar även jordbruksarbetet och därmed bybornas försörjning. Skördarna blir mindre, och till problemet med undernäring kommer hotet om svält. I en by brände militären ner en textilateljé som gav arbete åt 50 kvinnor och en extrainkomst till hushållen.

Det gäller för regeringen att förhindra självständig utveckling indianbyarna. I byar längs genomfartsleder hör militärfordon till vardagen. Men hot kommer även från luften. Byarna utsätts regelbundet för lågsniffande helikoptrar och flygplan, ibland 10-20 gånger om dagen.

Paramilitärens närvaro är ett livshotande inslag, som framkallar flyktingar. Det finns 15 000, främst kvinnor och barn. Terroren avspeglas i teckningar barnen i byarna ritar.

Trots rädslan visar kvinnorna stort mod när det gäller att gemensamt försvara byarna. Vid 1995 års offensiv fick många indianer fly upp i bergen, medan armén ödelade samhällena. Män arresterades eller dog i striderna och barn och äldre dog av svält och sjukdom i bergen. Senare kunde befolkningen från en del byar återvända.

Inför hotet att vid 1998 års offensiv förlora fler familjemedlemmar bestämde sig kvinnorna för att med passivt motstånd bemöta armén. Invasionstrupperna - vanligen 10-20 lastbilar, några stridsvagnar och flera hundra soldater - möts nu ofta av en skara kvinnor som ställer sig tvärs över infartsvägen till byn. Där står de som en mänsklig kedja, endast utrustade med sitt mod och sin beslutsamhet att stoppa militären. Ibland får de med bara händerna hålla stånd mot beväpnade soldater som tränger sig på.

Vid en by möttes armén av en massa barn, som febrilt lade stenar över vägen in till byn. Snart dök ett femtiotal kvinnor upp. Nu började de och barnen att slänga sten och att med käppar slå på arméns lastbilar, som då sakta rullade iväg. En kilometer

Kvinnorna försvarar byarna mot militärens invasionsförsök. Med bara händerna får de hålla stånd mot de beväpnade soldaterna.

längre bort stannade fordonen och soldaterna klev ur. Men kvinnorna följde efter och stod snart öga mot öga mot inkräktarna. Som svar på kvinnornas utskällning riktade soldaterna, med fingret på avtryckaren, sina gevär mot dem. Efter ett tag gav sig armén iväg.

I några byar där militären lyckats ta sig in blockerade kvinnorna ingången till olika hus. Soldaterna sprutade då bensen på kyrkan och hotade kvinnorna med att stänga in dem där. Kvinnorna flydde, men i en by kom de ett par dagar senare tillbaka med förstärkning av kvinnor från andra byar och kunde driva bort soldaterna.

Att dessa situationer inte slutar i katastrof torde bero på att Mexiko - som vunnit i-landsstatus och har starka ekonomiska band med USA och Europa - inte kan tillåta sig fler massaker, speciellt inte av försvarslösa kvinnor och barn. Makthavarna måste tänka på de ekonomiska banden med utlandet. Det är en hållhake.

I speciellt utsatta byar finns internationella observatörer, som rapporterar arméns övergrepp mot befolkningen

till ett center för mänskliga rättigheter i Chiapas. Deras närvaro har en dämpande effekt på arméns framfart.

Situationen i Mexiko är inte okänd för omvärlden. I augusti 1998 antog Förenta Nationernas underkommission för mänskliga rättigheter en resolution, som anmodade de mexikanska myndigheterna att ge hög prioritet åt det faktum, att många allvarliga övergrepp - speciellt de som begås mot den infödda befolkningen - förblir ostraffade.

Resolutionen bör leda till att allt fler människor runt om i världen får upp ögonen för situationen i Mexiko och kräver en förändring.

Få anar det barbari som äger rum, ibland bara någon kilometer från de stora turiststråken. De enda argument makthavarna torde lyssna till är ekonomiska sanktioner.

* Informe de la Comisión Civil Internacional de Observación por los Derechos Humanos. Chiapas, Mexiko, 15-28 februari 1998.

BAKGRUND

Chiapas indianer lever i samhällets marginal i fattigdom och utan mänskliga rättigheter. De flesta byarna saknar elektricitet, rinnande vatten, skola, sjukvård, telefonförbindelse och postgång. Indianerna utgör 30% (1 miljon) av delstatens befolkning men äger bara cirka 1% av jorden. På grund av godsägarnas politiska monopol stannade 1917 års jordreform på papperet.

1994 gjorde indianerna uppror. De krävde mänskliga rättigheter, en rättvisare fördelning av jorden och kommunal självstyrelse. Men autonomin är ett hot mot maktavarnas ekonomiska intressen; Chiapas har rika naturtillgångar (olja, gas, uran, skogar och vattenkraft). Regeringen undertecknade 1996 ett avtal med indianerna angående deras sociala, politiska och kulturella rättigheter (San Andresavtalet), som den dock inte respekterat. Nu för myndigheterna ett lågintensivt krig mot indianerna.

ATT VARA OBSERVATÖR I CHIAPAS

Som motvikt mot arméns starka närvaro i Chiapas har indianerna efterlyst närvaron av frivilliga internationella observatörer i byarna. Observatörerna kommer från hela världen. De vistas successivt i två eller flera byar, ett par veckor i varje; det finns i regel två-tre observatörer per by. Deras uppgift är att vara närvarande; att synas och se och att rapportera sina iakttagelser till ett center för mänskliga rättigheter i Chiapas.

För att bli observatör måste man tala spanska, ha god fysisk och psykisk hälsa, ha god samarbetsförmåga och vara starkt motiverad att göra en humanitär insats. Volontärerna betalar själva sin resa och uppehållet i Mexiko.

Observatörsverksamheten - Campamentos

Civiles por la Paz (CCP) - koordineras av:

Centro de Derechos Humanos

Fray Bartolomé de Las Casas,

Apartado postal 178,

C. P. 29200

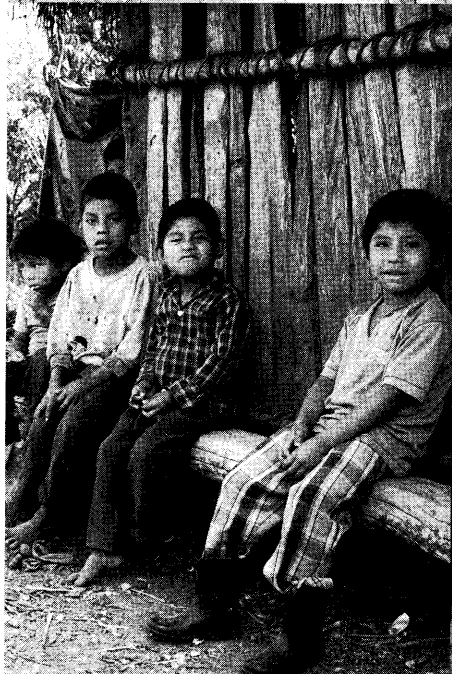
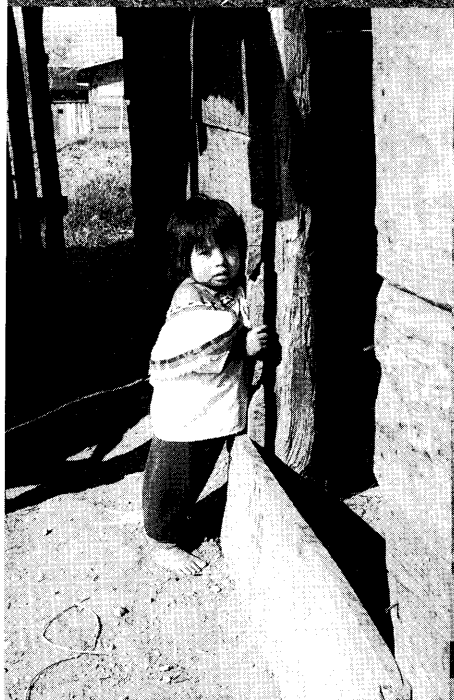
San Cristóbal de Las Casas

Chiapas, Mexiko

Tel: (967) 83548

Fax: (967) 83551

E-mail: cdhbcasas@laneta.apc.org

De hjälplösa krig

Text: Erni och Ola Friholt

I våra media ältas frågan om vem som bär ansvaret för kriget i Jugoslavien. Politiker distanserar sig framt från Nürnberggrättegångarnas ansvarsbegrepp. Västliga massmord bär någon annan ansvar för. Antingen Saddam Hussein eller Milosevic.

Tydligast är en kvinnlig statsvetare. Hennes analys klargjorde för oss en gammaltestamentlig ansvarsfördelning mellan "goda" och "onda", där NATO är de goda och Milosevic och hans armé de onda.

Där befinner sig alltså statsvetenskapen inför 2000-talet. Logiken haltar förstås på båda benen och får oväntade konsekvenser. Statsvetarens utgångspunkt är att kosovo-albanerna är oskyldiga offer för serbernas ondska. Detta kan möjligen godtas i enskilda fall, t ex offren för den kriminelle Arkans mördarband.

Men fram till dagens krig har albaner och serber kommit via en minst hundraårig process, där delar av de båda bonde- och bergsfolken utvecklat ömsesidig misstro. Massmördandet började med turkarnas erövring och islamisering av området från 1389, serbernas flykt och eviga befrielsekamp, som fick framgång 1878, men lämnade Kosovo "obefriat".

Efter Balkankrigen 1912-13 och sedan stormakterna Österrike-Ungern och Turkiet styckats 1918 upprättades ett Jugoslavien vari både Serbien och Kosovo ingick. Minst halva befolkningen i Kosovo lät sig endast motvilligt inordnas i denna stat som segermakterna ritade upp - samma stormakter som idag bombar både Kosovo och Serbien. Om någon part ska ha beteckningen "ond", så inte är det Serbien eller Kosovo...

Varken islams eller kristendomens uttolkare har kunnat förmedla ett fredligt budskap till dessa båda kulturer som med fasthet odlat var sin linje.

Men efterhand har alltfler serber lämnat Kosovo i jakt på bättre ekonomiska villkor i norra Serbien och utomlands. Den albanska halvan blev med tiden en förkrossande majoritet, vars drömmar om självstyre blev alltmer konkreta och stärktes av Belgrads vilja att med tvång hålla Kosovo kvar och helst också återbefolka det

med serber. Albanerna accepterade till slut inte ens den Jugoslaviska läroplanen för skolan, för att nämna ett viktigt exempel. Konflikterna tillspetsades genom Milosevics utmanande tal 1989 vid firandet av 600-årsminnet av serbernas nederlag mot turkarna i Kosovo 1389.

Nu utvecklade albanernas ledare Ibrahim Rugova en alltigenom fredlig strategi för Kosovos självstyre. Rugova är en efterföljare till Indiens Mahatma Gandhi. Men i väst har ickevåldstänkandet aldrig slagit rot i ledande kretsar, och Rugova kunde inte bli förstörd och få det stöd som behövs för en framgångsrik ickevåldskampanj med möjlighet till försoning på sikt.

På samma sätt kommer sannolikt Kofi Annan och FN att förbrukas av våldstänkandet. Milosevics tänkande, värderingar och uttrycksmedel blir så mycket bättre förstådda. Och på detta har väst sitt givna svar: förakt, högdragenhet, maktspråk och slutligen förintande våld. Lärdomarna från västagerandet i Irak visar

I väst har ickevåldstänkandet aldrig slagit rot i ledande kretsar.

att västfilosofin är dömd att misslyckas som fredsmäklare.

Öppet våld och förakt skapar aldrig fred och skyddar inga liv. *Denna attityd är en urbild av patriarkatets traditioner. Manssamhällets förtryck och våld mot de svagare (även mot de svaga männen) står hos NATO-generalerna och de falskt stoltserande västdemokratierna fram i all sin fascistiska tydlighet.*

När kosovoalbanerna utvecklade en gerillarörelse och startade ett regelrätt befrielsekrig mot Serbien i mars 1998, fick Milosevic den anledning han väntat på för att agera militärt och brutalt. Västdiplomatins torftiga tankare reagerade som vanligt med ryggmärgen och ställde ultimatum; antingen vapenvila eller NATO-bomber.

Rambouilletavtalet innehöll ett avträdande av Kosovo i två steg, något som ingen statschef har rätt att skriva under utan vidare. Troligen ville NATO och väst ha en militär urladdning. Vad kan annars Rambouilletavtalet ha syftat till? Man får väl anta att ingendera sidan är onykter eller saknar intellektuell förmåga?

Tyvärr har vi anledning att frukta att amerikansk

machogalenskap driver upp hat- och våldsspiralen på känt manér. Vem kan gå emot? Vad kan världens många sansade män och kvinnor göra?

När NATO använder sin enorma arsenal för förstörelse och utsvaltning mot Serbien och Kosovo, gör man mot dem alla vad Milosevic gjorde mot albanerna men med ännu mindre moralisk och laglig rätt. Att det sker under demokratins täckmantel förvärrar och förgrovar brottet. Bedömt med vanliga hedersbegrepp förpliktar redan själva överlägsenheten NATO till vidsynthet och alternativa metoder. Något sådant ser vi dock inte minsta tecken till.

***Tyvärr har vi anledning
att frukta att amerikansk
machogalenskap driver
upp hat- och våldsspiralen
på känt manér.***

Milosevic är en reaktionär despot. Han hade dock tidigare en osäker ställning. Den mycket starka inre serbiska oppositionen var tyvärr delad i en stark fascistisk falang under Seselj och en mindre välorganiserad intellektuell och ideell opposition utan profilerad ledning.

Att avpollettera Milosevic kan alltså medföra att efterträdaren blir Seselj. Och då blir sakernas tillstånd ännu sämre. NATO väljer att behålla Milosevic men mjuka upp hans knän och få honom att be om nåd. Detta kommer att misslyckas lika väl som i Libyen och Irak. Man vinner ingen fred genom att distansera sig, förolämpa och förkläna. Men här spelar tyvärr den västliga rasismen in, djupt rotad som den är av femhundra års kolonialism och tyranni på alla kontinenter.

USAs brösttoner borde bryta sig i ett kraxande om någon vågade påpeka att USA farit fram värre än Milosevic då den indianska urbefolkningen näst intill utrotades och till sist förvisades till några reservat, efter en makalös etnisk rensning. Och USAs folk mord på Hawaii dödade över 90% av hawaiianerna. Befrielse- rörelsen där idag möts förstås inte med samma förståelse som UCK-gerillan i Kosovo...

Vi kan förutse att västs kriminella konflikthantering i Jugoslavien kommer att skapa ännu större flyktning- katastrofer än hittills, sedan Serbien bombats tillbaka till stenåldern. Och eftersom Milosevic förmodligen kommer att sitta kvar, kommer serberna inte heller att få någon katastrofhjälp. Irak har lärt oss detta. Och för vår egen del frestar oss den svenska regeringens ryggradslösa ja- sägande till att i förbittring säga upp lojaliteten.

Sammanfattningsvis kan man säga att en reaktionär despot i Jugoslavien terrorbombas tillsammans med sitt

folk av en rasistisk och fascistisk västlig övermakt kallad NATO. Vi och serberna och kosovoalbanerna förblir vanmäktigt sörjande i denna tragedi.

Och när askan ännu ryker på Balkan kommer NATO- strategerna att ännu en gång rita om kartan för att sedan börja fråga sig varför deras snedvinklade modeller inte fungerar i praktiken. Och tänk tanken ut! Hur går det den dag NATO-logiken tillämpas mot Ryssland, Kina eller Indien?

BALKAN- KOLONIALT SKEDE

1102 Ungern erövrar Slovenien och Kroatien.

1389 Turkarna besegrar serberna i Kosovo.

1690 Serberna fördrivs in i Ungern.

Gerillakrig mot turkarna till

1878 då Serbien blir fritt.

1913 Balkankrigen: Turkarna drivs ut. Krig om landområden. Albanien bildas.

1918 Turkiet och Österrike delas upp efter första världskriget. Det första Jugoslavien bildas. Där ingår Serbien tillsammans med Kosovo. Kosovoalbanerna vill inte höra till Serbien.

BALKAN- EFTERKOLONIALT SKEDE

1918-24 Albanska uppror i Kosovo. Fortsatt oro och våld.

1942 Tysk ockupation under andra världskriget. Kosovoalbaner och tyskar mördar tiotusentals serber.

Kroaterna (Ustasja) mördar 700 000 serber.

1945 Det andra Jugoslavien bildas. Tito. Serberna tar blodig hämnd i Kosovo.

1974 Kosovo får självstyre av Tito.

1980 Tito dör. Ekonomisk kris.

1986-88 Milosevic vinner makten.

1989 Milosevic talar vid 600-års minnet.

1991 Slovenien bryter sig ur Jugoslavien. Krig.

1992 Kroatien och Bosnien bryter sig ut. Krig.

1996 Kamp i Kosovo. Gerilla attackerar serbiska polisstationer.

1998 UCK-gerillan startar frihetskrig. Allt hårdare serbiska anfall.

1999 NATO bombar Kosovo + Serbien.

NATO= UCK:s flygvapen.

Flyktningkatastrof.

UNG OCH GLAD

Novell av Cathrin Andersson

Den morgonen hittade hon en död fluga i fönsterkarmen. Den låg på sidan med ena vingen spretandes upp i luften, det såg ut som den hade dött av ren utmattning. Förmodligen hade den sökt efter en utväg, men inte funnit någon.

Inga tjoffade kattskålen full av Whiskas nys recept på kanin, innan hon i vanlig ordning trampade iväg till sin inkomst. Genom sandalernas öppning lyste tånaglarna av gammelmelrosa nagellack. Hon var på väg. Hon gillade att vara på väg. Värmen var också på väg, hon stannade i en rutschig korsning och krängde av sig den lugna, blåstickade koftan.

Redan i korridoren kände hon sig omfamnad av vardagstrygghet. Det var de sedvanliga ritualerna med kaffedoft, "hej hur är det" och lite morgonplock. Jovisst, allt flöt perfekt. Hon gnolade lätt på en P3-låt och tystnade inte ens när hon blev uppmanad att kontakta "Den där". Jaha. Något krångel med semesterschemat igen förstås.

Rak i ryggen gick hon en trappa upp och tryckte på avdelningschefens gröna kontaktknapp. Visst hade det pratats innan. Men herregud, det pratades väl hela tiden. Det gick inte att bry sig. Prat var prat och det gällde att plocka fram optimismen i sig. Det hade den där välrvoderade optimistkonsulten berättat på senaste personalmötet. Hon med de väldigt långa och smala benen som stack fram som plockepinnar under den kort-korta kjolen.

"Vädret har tagit sig." Jodå, Inga

höll med om det där hon stillsamt satt på karmstolen och försökte räkna rutorna i hans osymmetriska slips. Det var som om den klatschiga TV-slipsen försökte kompensera hans bleka, intetsägande uppsyn.

Låt oss inte bli känsllosamma nu. Så sa han inte, budskapet gick fram ändå. Och solen gassade mot rutan och fungerade som förhörlampa. Aldrig att han under deras samtal mötte hennes blick. Den snurrade runt, runt som en fläkt - planlöst sökande. Inga såg hur de humorfria läpparna rörde sig och formulerade ord som "omorganisering", "mer kompetent", "vissa för kostsamma" och "effektivisering nödvändig".

Men, men... Vad hade hon gjort för fel? Nej då, inget sådant. Det var inget personligt. Det var bara det att hon råkade vara fel just nu. De behövde folk som behärskade C++, JAVA, UNIX. Ja, sånt som räknades i dagens läge.

Inga nickade snällt och förstående. För vem var hon att orda emot, hon som bara fanns där varje dag och likt myran skötte sitt. Alltid redo hade hon varit nu i 12 år, men nu var det slut. Nu var hon passé. Numera behövdes folk som var flexibla, uppdaterade, fräscha och fräcka. Deras framtid var ljus.

Inga lämnade arbetsplatsen två minuter över sexton prick. Hemma hejade hon på Anders och skrapade ren hans kattskål. Uppenbarligen hade det nya receptet, om katten själv fick välja, inte införskaffat någon större framgång. Sedan

stirrade hon länge på sina målade tånaglar. På måndag skulle semestern börja. Var hade hon ställt Acetonet? Men Inga hängde inte läpp, utan visste nog sin plikt. Ansvar var hennes. Vi väljer alla våra liv, hade hon läst i Må Bra. Hon ville också välja liv.

När hösten kom anmälde hon sig till ett flertal kurser och utbildningar. Visserligen var alla "hårdvaru"-kurser fulltecknade av unga, framgångsrika män med strålade framtidsutsikter. Men det fanns ju så mycket annat intressant.

Hon skaffade sig en skolväska, vässade pennan och motionerade hjärnan. Och samlade poäng efter poäng. Hon hängde över de magiska böckerna med sina olika budskap. Visserligen hade hon varken tid att träffa sina vänner eller råd att köpa nya vinterskor. Men hon sparade för framtiden. Inte sant? Hon investerade i kunskap. För utbildning lönar sig. Visst var det så.

Hon låg vaken på nätterna och repeterade inför tentorna. Det gick några år med kronisk magkatarr, men tillsist fick projektet anses som avslutat och Inga hade papper på flit och var åter beredd att träda in på marknaden.

Arbetsförmedlaren fnyste åt hennes poäng. Det var fel poäng. *Fel, fel.* Varför hade hon inte satsat på ett yrke typ dataingenjör eller tekniker istället? Varför anpassade hon sig inte?

Inga böjde huvudet skamset och tog en Novalucol mot magsyran... Nåväl, suckade förmedlaren. Nu

gällde det att göra det bästa av saken. Nu gällde det för Inga att vara AKTIV. Det gick minsann inte att bara sitta där på sin rumpa och vänta.

Jodå, Inga förstod precis och började raskt ringa runt som den värsta försäljare och presentera sig och sina meriter. Hon fick aldrig glömma att det var hennes eget fel att hon var utan anställning. Det var på henne det hängde.

Lilla gumman, skrattade blekblonda män och en och annan kvinna med knappar i tungan. Här vill vi att man är mellan 25 och 30. Det var hon ju inte förstås. Kanske skulle hon beställa tid hos en plastikkirurg?

För att inte ligga på latsidan anmälde hon sig genast till en sökjobb kurs tillsammans med filosofie magistrar och sekreterare som behärskade fem språk och byggnadsingenjörer med flera som tillhörde "överskottslagret".

Där fick hon lära sig att skriva personliga ansökningar där hon skulle ange sina positiva sidor på blått papper och när hon gick på anställningsintervju skulle hon framhäva sig själv allt vad hon förmådde och berätta om allt som hon egentligen inte kunde. Men samtidigt skulle hon vara sig själv, hela tiden.

Nu var visserligen inte Inga den som var lärd att säga "jag är bäst" och "jag är *precis* den ni söker". I början tog det emot, det gjorde det. Hon hittade inga bra ord, kände sig bara fånig och visste liksom inte var det unika låg. Trots allt var hon ju bara en "vanlig" medelålders kvinna. Och det fanns liksom fler i hennes situation. Många fler. Av dessa fler fanns det alltid *någon* som tycktes besitta just det som inte hon verkade ha.

Till slut skedde ändå miraklet och hon fick napp på ett vikariat som säkert skulle komma att förlängas. Inga köpte råkor till sig och Anders. Vinflaskan delade hon med

Bild: Ditte Johansson

Vännen... Och hon berättade stolt om att det visst inte var omöjligt att få arbete, bara man låg i. Och hon låg i och arbetade övertid och ställde upp och kom alla dagar trots plågsamma hostattacker med febersvettningar.

Men snart började även pratet här med: neddragning, omorganisering, sammanslagning, en massa folk som bara var till besvär och kostade gjorde dom också. Några nya maskiner skulle säkert få fart på verksamheten. Och det var som det var; först in, först ut. Lite förändringar måste man tåla, sa handläggaren. Bara de starka göre sig besvär i dagens samhälle och hon tryckte på datorns Enter-tangent och fick fram ett parti parkeringsvakter som just hade blivit lediga.

Inga som annars aldrig hade bråkat i hela sitt liv, anmärkte med ett något förhöjt tonläge, att det var inte precis det som hon hade utbildat sig till och hon trodde sig rakt inte om att passa som sådan heller. Handledaren surnade till och menade att man fick allt vara glad och tacksam för det som erbjöds. I dessa tider. Visst var det bra med utbildning. Men då skulle det i så fall vara rätt sådan.

Inga var allt tvungen att ligga i lite bättre och aktivt söka de tjänster som inte fanns. Inga hade ju inte precis rätt ålder heller direkt. Och varför kunde hon inte starta eget? Det gjorde ju ALLA nu för tiden. Lite kreativ och självsäker fick man allt vara.

Efter det hände det allt oftare att Inga vaknade tvärt av hjärtats hastiga slag. Med handen för bröstet brukade hon snubbla ut i badrummet och skölja sig kall medan hon långsamt försökte andas ut och in tills pulsen hade lugnat sig.

Aktiv, flexibel, ung, stark, glad, kompetensstark.... Tog det aldrig slut??? Jo, kanske en dag, för nu hade hon ju bara 23 år kvar att hanka sig fram på.... Kanske fanns det något i dagens tidning...

Lydnaden är fiende - och den är kriminell

Hur får vi ett bättre samhälle? Hur ska vi lyckas bli av med alla orättvisor vi ser omkring oss? Majoriteten av befolkningen vill inte ha den världsordning som råder, majoriteten av befolkningen önskar att vårt samhälle såg ut på annat sätt. Men varför ser då inte samhället annorlunda ut, i ett någorlunda demokratiskt land borde väl folkets önskningar ha genomslagskraft?

Det sägs att våra folkvalda politiker inte lyssnar på sitt folk, utan går sina egna vägar. Det sägs att det är människor med pengar och makt som bestämmer. Och det är säkert sant. Men vad som inte är sant är att det inte går att göra något åt det.

De som styr gör det inte av nödvändighet, eller på grund av någon statisk naturlag. De styr för att vi låter dem göra det. Vi skänker dem vår lydnad. Ingen makt, ingen regering kan vara farlig i sig själv. Det är vårt samarbete, vår lydnad som gör det destruktiva möjligt. Vi är i majoritet, vi vanliga människor. De som styr är inte speciellt många, i antal.

Många hemiska brott har begåtts i lydnadens tecken, och insikten om detta har lett till upprättandet av tribunaler som uttalat sig kring dessa frågor, och fördömt den villkorslösa lydnaden. Det har konstaterats att som medborgare ska man inte följa ett regeringsbeslut om det kränker internationell lag, för då blir man medskyldig till regeringsbrott. Och att inte handla är också en handling. Tokyo-tribunalen har till och med sagt att "vem som helst med vetskap om en illegal verksamhet och med möjlighet att göra något, är en potentiell förbrytare under internationell lag såvida inte personen ifråga vidtar lämpliga åtgärder för att förhindra utförandet av brotten".

Det är fruktansvärda brott som begås när tusentals barn varje dag förhindras tillgång till den näring och de mediciner de behöver. Detta borde inte ske. I en global värld där vi hela tiden interagerar med varandra är vi ofrånkomligt delaktiga i dessa brott, och ansvariga. Om vi följde det vi tycker är rätt och gott,

om vi respekterade och följde de mänskliga rättigheter, de internationella lagar som instiftats, skulle vårt samhälle, vår värld, se helt annorlunda ut. Om vi inte var så rädda.

Det är hela tiden rädslan som hindrar oss. Inte det att vi inte vet vad som skulle kunna göras, eller inte göras. Vi är inte dumma. Utan rädda. Vi är rädda för vad "makten" kan göra med oss, för vad våra vänner och släkt ska säga, de som vi älskar och är beroende av. Vi är rädda för konsekvenserna.

Så för att trotsa den makt vi tycker är fel, för att ta det ansvar vi borde, för att kunna bryta den förödande lydnaden, måste vi bearbeta våra rädslor. Vi måste göra det möjligt att våga möta konsekvenserna av våra handlingar. Genom stöd och gemenskap är det möjligt. Vi blir aldrig av med rädslorna helt och hållet, de är en del av att vara en kännande människa, men vi kan lära oss att hantera dem. Vi kan överkomma dem och inte låta dem styra våra liv.

Genom stöd och gemenskap har jag själv lyckats gå emot en del av mina rädslor och göra det jag tror är rätt, och därför vet jag att det är möjligt. Mina rädslor är många, och ibland väldigt starka. Tänk om vi måste fira det nya årtusendet innanför murarna. Och min 40-årsdag. Det är inget jag önskar.

Men alla barn som lider och dör, som aldrig någonsin får fira en nyårsafton, eller glädjas åt en födelsedag. Det är dessa barn jag har övergivit all den tid som jag inte gjort motstånd mot det system som orsakar lidandet. Det är dem jag tänker på när jag oroar mig under rättegången. Alla oskyldiga barn. Att jag därför måste bryta den kriminella lydnaden.

Ann-Britt Sternfeldt

Plogbillsgruppen Bröd Inte Bomber

Från fängelset under rättegången för en

avrustningsaktion mot kärnvapen, september 1998

Utan människor som Astrida är allt meningslöst

Bomberna faller i det nya Europa. På kvällen under krigets andra dag sätter jag mig ner för att försöka formulera en protest till lokaltidningarna. Jag tror inte på fredssmissilerna. Jag tror inte på herrarnas plötsliga omsorg om mänskliga rättigheter.

Då ringer telefonen och jag får veta att Astrida Svensson har avlidit några dagar tidigare. Jag mötte henne i Lund i början av 1970-talet, i den mäktiga solidaritetsrörelsen för Vietnam. Som flykting från Lettland var hon en främmande fågel i vår vänsterrörelse.

Vi var ganska allvarliga, den kommande revolutionen krävde disciplin och ständiga studier av världsläget. Visst var det fest ibland, men även då diskuterade vi politik och var noga med att inte göra bort oss. Vi hade med oss tungsinnet från skånska byar, från prästhem och småländska bruksorter. Framtiden var visserligen per definition ljus, vi hade ju historien med oss fast för oss skulle det nog bli en lång marsch.

Men Astrida var glad. Trots sin förlorade ungdom. Trots TBC:n som försvagat hennes kropp. Det var roligt att sitta i hennes kök på Klostergården och snacka om allt möjligt. Jag blev glad av hennes skratt som inte liknade någon annans. En dag frågade hon om jag ville följa med när hon och dottern för första gången efter andra världskriget skulle återvända till Riga. Bara en sådan sak. Det blev en gripande upplevelse med Astridas släktingar och barndomsvänner. Många tårar, mycket skratt och en hel del brännvin. Genom Astrida fick jag möjlighet att kika in genom ett nyckelhål till ett på den tiden nästan okänt folk på andra sidan Östersjön.

Vi skildes på Stockholms central. Jag tänkte att jag skulle krama henne, men gjorde det inte. I min barndom var kramar något som nyförälskade och småbarnsmammor kunde ägna sig åt. Bara en sådan sak.

Jo, jag skrev färdigt det där inlägget om Natos anfallskrig. Jag tycker fortfarande att politik är viktigt. Jag tror fortfarande att det vi uttrycker kan ha betydelse. Så länge som de små och maktlösa inte går samman kommer världens herrar att klå oss gång på gång. Det enda de fruktar är vår solidaritet. Politik är viktigt, men våra liv är också viktiga. Utan glädje, utan medmänniskor, är ju allt meningslöst.

Egentligen kände jag inte Astrida särskilt väl. Det är nästan 25 år sedan vi bodde i samma stad och var aktiva i samma organisation. Efter det hade vi bara sporadiska kontakter, mest per telefon. Jag kan inte skriva hennes levnads historia. Det jag minns är hennes stora hjärta, kanske för att jag just de åren behövde gemenskap och mänsklig värme. Kanske tyckte hon synd om mig. Jag vet inte, jag frågade aldrig. Det var inte viktigt. Det viktiga var generositeten och glädjen.

Astrida skulle precis fylla 71 år, det skilde en generation mellan oss. Ändå upplevde jag henne nästan som en jämnårig. Jag önskar att alla ungdomar skulle få ha någon betydligt äldre vän att prata och skratta med. Jag tror att det är viktigt för mognaden och för kärleken.

Kjell-Arne Johansson

Världen behöver FN!

Text: Sören Sommelius

Natos krig mot Jugoslavien handlar framförallt om att slå fast en ny strategi för militärorganisationen", säger Michael Klare, under en diskussion om kriget under fredskonferensen i Haag. Klare är amerikansk professor från PAWSS, Peace and World Security Studies.

Kriget mot Jugoslavien ger Nato nytt existensberättigande och en ny inriktning, på bekostnad av FN, som marginaliseras. Genom Natos nya roll befästs den nya världsordningen med USA som världens obestridd

konferenser för att teckna ner Jamie Sheas uttolkningar av de dagliga bombningarna, vid Natos suveränt redigerade presskonferenser, mästerliga uppvisningar i propagandakrig.

Nato fyllde 50 år den 23 april. – När Clinton inledde bombningarna den 24 mars hade Nato bråttom. Jugoslavien skulle kapitulera i god tid före den 23 april, fortsätter Klare. Nu gällde det Natos framtid och USA:s nya strategiska doktrin som ensam supermakt. Därvid offrades det kosovoalbanska folket. Alla med kunskap om

Natos nya stadga har gett världen ett nytt ord för krig, "operation som utgör en reaktion på en kris och inte utförs enligt stadgans artikel 5". Men Nato bryter mot internationell rätt. FN måste hantera krisen på Balkan.

ledande stat. Är det så vi vill ha det? Varför försvarar inte Sveriges statsminister Göran Persson FN, så som hans företrädare Ingvar Carlsson? Varför fördömer inte Persson bombningarna av Jugoslavien – så som Olof Palme fördömde USA:s julförbomningar av Hanoi?

Varför har de fredliga danskarna blivit Europas mest krigshetsande folk? Enligt en undersökning redovisad i brittiska The Guardian den 1 juni stöder 70 procent av danskarna kriget (mot 54% av britterna, 37 % av italienarna och 2 % av grekerna). Och hur kan det komma sig att kriget blivit socialdemokratins krig, med ledande socialdemokratiska europeiska regimer som sänder bombplan mot Balkan? Natos krig mot Jugoslavien gäller vår framtid.

Under fem dagar i början av maj samlades 9 000 fredsaktivister och fredsforskare från över hundra länder i Haag. Här fanns rader av nobelfredspristagare och framstående politiker. Sydafrikas Desmond Tutu deltog i invigningen och FN:s generalsekreterare Kofi Annan i avslutningsceremonin. Natos krig mot Jugoslavien och den olidliga situationen i Kosovo och i Jugoslavien stod i fokus för snart sagt vartenda seminarium. Vad är det som händer? Vad kan vi göra? Vi måste göra något nu!

Svenska Maj-Britt Theorin fick ovationer när hon krävde "Stoppa den etniska rensningen. Stoppa Natos bombningar" under avslutningsceremonin där krigförande Hollands statsminister deltog och fick finna sig i att bli utbuad. Varför rapporterades så lite om konferensen i Haag, när medierna dessa majdagar var så fokuserade på kriget på Balkan? Var fanns journalisterna? Journalisterna fanns inte i Haag – men inte långt borta, i Bryssel, vid Natos högkvarter, där de flockades vid Natos press-

Balkan visste att bombningar skulle skapa en humanitär katastrof. CIA och Pentagon varnade politikerna, som inte lyssnade.

– Man startade bombningarna utan någon som helst planering för att hantera den kommande flyktingsituationen. Till råga på allt kallade man operationen för en "humanitär intervention". Under Natos 50-årsjubileum antogs en ny doktrin för organisationen. Från att ha varit en renodlad försvarsorganisation är Nato nu något annat, en regional polisstyrka, som kan sättas in var som helst i Europa, i Nordafrika, i Mellanöstern. I den nya stadgan har bombningarna av Jugoslavien getts en definition.

– Vi har fått ett nytt ord för krig, säger Michael Klare, "non-article 5 crisis response operation". På svenska blir det ungefär, en "operation som utgör en reaktion på en kris och inte utförs enligt stadgans artikel 5".

I artikel fem av Natos stadga heter det att en attack mot ett Natoland kommer att besvaras kollektivt av Nato. Den principen har varit Natos förutsättning från 1949 till nu. Den ovan citerade nya formuleringen finns i artikel 41, som ger Nato rätt att ingripa också utan att något Natoland har angripits. I stadgetexten heter det vidare att den nya formen för insats "kan vara lika krävande som ett artikel 5-krig".

I Sverige har frågan om internationell rätt diskuterats i många röstlagen sedan bombningarna inleddes och med de mest besynnerliga argument. I Haag framträder Peter Weiss, jurist med internationell rätt som specialitet.

– FN-stadgan artikel 2 begränsar rätten att föra krig till a) självförsvar och b) fall som auktoriserats av FN. – Natos bombningar strider därmed mot FN-stadgan. Vidare gäller det sättet på vilket kriget förs.

– Nato bryter mot humanitära lagar genom att bomba civila mål, som TV-stationen i Belgrad. Och när man bombar oljeraffinaderier bryter man också mot de konventioner som förbjuder vållande av miljökatastrofer.

Dunja, en serbisk kvinna, tidigare verksam i demokrati-rörelsen i Novi Sad och nu flyktig i Ungern, säger:

– Nato vill inte hjälpa varken albaner eller serber. I min stad har de tre gamla broarna förstörts av bomber. Universitet och skolor fungerar inte sedan bombningarna började. Veckovis har vi varit utan el och vatten. Också vattensystemet har bombats. När oljeraffinaderiet bombades föll under lång tid ett svart regn som gjorde alla grönsaker oätliga. Dessutom är vi alla rädda för radioaktivt uran i Natos vapen.

Phon van den Biesen är holländsk jurist som representerar Bosnien-Hercegovina vid Krigsförbrytartribunalen, därtill specialist på internationell rätt och miljölagstiftning. – Jag har studerat kriget i Bosnien och dess orsaker och demonstrerar för domstolen hur icke-serber utsattes för folkmord, något som regimen i Belgrad har ett direkt ansvar för. Nu kan jag se att något liknande sker i Kosovo, att många albaner blivit offer för folkmord. – Som advokat är jag samtidigt oroad över att internationell lag åsidosatts av Nato. Jag håller med Peter Weiss om att Natos bombningar är ett kristallklart brott mot FN-stadgan.

Randy Forsberg representerar organisationen Global Action to Prevent War. – Natos krig är illegalt. Men inte bara det. Det fungerar inte. Situationen nu, efter snart två månaders bombningar, är mycket värre än när kriget inleddes. Randy Forsberg kunde inte acceptera att FN ersatts av Nato. – Under Gulfkriget kidnappades FN av Nato. Nu är det än värre. USA struntar i FN. Men en militärallians ser bara militära lösningar. Det som behövs nu är förhandlingar, inte med falska diplomater som Richard Holbrooke utan med verkliga förhandlare som Kofi Annan. Nya möjligheter kan bara skapas av FN – inte av Nato.

PÅ ETT ANNAT av Haagkonferensens seminarier diskuterade fredsforskaren Johan Galtung två olika förhållningssätt till konflikter som den i Kosovo.

– Man reducerar gärna konflikten till bara två parter och tar ställning för och stöder den ena. Det är mycket mänskligt. Men det leder inte till fred. – Alternativet är att ta ställning mot våldet. Då måste man förstå att våld uppstår ur en olöst konflikt, där parterna har oförenliga mål. Bara en medlare som kommer utifrån och inte har egna intressen i konflikten kan först arbeta med att förstå hur parterna tänker och sedan hjälpa dem med att finna sätt att öppna oväntade dörrar.

Galtung betonade också att Balkan måste behandlas som en helhet om man vill skapa fred i sydöstra Europa. – Flyktningarna från Kosovo måste kunna återvända. Men det gäller också andra flyktinggrupper på Balkan, också de 700.000 serbiska flyktingar från Kroatien och Bosnien som nu finns i Jugoslavien.

VAD GÖR VI för att förhindra framtida Kosovos och Rwandas? – Grundläggande är att förstärka FN-systemet, underströk Tim Barner, från World Federalist Association. FN tillsammans med regionala säkerhetsorganisationer (som OSSE) och olika icke-regeringsorganisationer (så

kallade NGO:s, non-gouvernemental organisations, vilket kan stå för allt från Röda Korset till små frivilligorganisationer) kan arbeta tillsammans med konfliktlindrande åtgärder.

Det handlar om att skapa förutsättningar för tidiga varningssignaler, för rapporter om kränkningar av mänskliga rättigheter och minoritetsrättigheter, men också om att reformera FN. – Vid FN borde finnas en permanent grupp professionella kompetenta medlare. FN borde ha en stående polisstyrka som kan rycka ut med kort varsel. Säkerhetsrådets vetoregler måste förändras. Utbildning av politiska ledare i konfliktbeteende är en annan möjlighet. Sedan behöver FN en annan finansiering. I dag saboteras FN av USA som fortfarande inte betalt en skuld på över tio miljarder. Samma USA gör ensamt av med 25 miljarder kronor i månaden på att bomba sönder Jugoslavien.

– Det finns många möjligheter (och svårigheter), underströk Jack Loretty och räknade upp några: En avgift till FN på all vapenhandel. FN-skatter på flygbiljetter, på olja och/eller tobak. En internationell valutaväxlingsavgift skulle minska risken för spekulation i enskilda valutor. Om skatten sätts till 0.05 procent skulle det enligt organisationen Earth Action ge FN 150 miljarder om året.

Problemet är, säger Loretty, att den amerikanska rabiat FN-fientliga högern är extremt negativ till FN överhuvudtaget och särskilt till varje form av "FN-skatt". Ska vi i den övriga världen bara acceptera att en sådan opinion ska avgöra FN:s öde?

1992 blockerades FNs fredsbevarande operation till Somalia. Den var för dyr hette det. Något liknande skedde senare med Rwanda, där FN bad 35 länder om fredsbevarande trupper. Men inget land sa ja. 800 000 människor dödades. När det gäller Kosovo och Jugoslavien har kriget lett till en humanitär katastrof med omkring en miljon flyktingar och omfattande förstörelse. Jonathan Dean från Union of Concerned Scientists uppskattar omvärldens kostnad för krisens konsekvenser under de kommande två åren till över 400 miljarder kronor. Så mycket står på spel om ingenting görs på ett tidigt skede, om inte FN har tillräckliga resurser.

KRIGET MOT JUGOSLAVIEN är också ett krig mot FN. Världens mäktigaste stat värnar om sin hegemoni, sitt världsherravälde, där FN snarast är ett hinder. Men varför accepterar den övriga världen en sådan hållning? Och varför har regeringen i traditionellt FN-vänliga Sverige gjort så lite för att motsätta sig en sådan ordning?

Fotnot:

På PAWSS hemsida

<http://pawss.hampshire.edu>

utvecklar Michael Klare sin syn på

"Clintondoktrinen" där kriget i

Jugoslavien kanske bara är det första

enligt Natos nya inriktning att ingripa

som "världspolis".

Natos nya målsättning och redogörelser

för Natos krig finns på <http://www.nato.int/>

När jag var hästhandlare och indian

Av Laila Carlson

När jag var liten lekte jag ofta ensam. Det gör jag fortfarande gärna, men det är inte samma lekar som jag lekte då. Jag minns mycket väl vad jag hittade på. Inne i mitt huvud finns ännu min egna stad full med människor, namn på gator, sjukhus och stadsdelar. Det var en mental lek som jag hade stor användning för på t ex våra husvagnssemestrar då vi åkte bil i princip hela dagarna.

Promenerade vi i skogen satt jag i fantasin på en häst, då blev man aldrig trött i benen. Jag kunde vara en indian som spejade eller en sån där tuff hästflicka, som jag aldrig kände mig som, fastän jag red på riktigt. Platsen eller rekvisitan spelade alltså ingen större roll för mig. Jag hade alltid en lek i mitt huvud. Naturligtvis lekte jag med leksaker också. Indianer och cowboys var en annan sån där ensamlek. Ni vet, såna där små plastgubbar som man kan bygga ihop och en del kan sitta på galopperande eller stegrande hästar. Alla stöpta i samma form och bara män. Årligt talat ignorerade jag de vita och lekte bara med indianerna. Däremot snodde jag cowboyernas överdelar så att indianerna inte skulle behöva frysa vintertid, de var ju barbröstade.

Pacifist var jag, för varenda gevär, pistol, pilbåge eller tomahawk bröt eller klippte jag av. Mina indianer var fredliga nomader som red, tog hand om familjen och i vissa fall blev bofasta och byggde flotta villor i lego med smakfull inredning.

Hästhandlare

När jag var mellan 8-12 år åkte vi ofta till olika hästhandlare och tittade på travhästar som inte höll måttet eller halvt inridna ponnys. Jag insöp alltid nya människor och karaktärer som jag tyckte var spännande. Hästhandlarna hade tjocka svarta plånböcker, pratade mycket och gillade att slänga ur sig erbjudande som : "Fem och halvt så får du mår och den lille på köpet!"

De var väl lite småkriminella också. Sålde hembränt och skattefuskade. Myglade i största allmänhet, tror jag. Jag var

användbar som provsittare. De slängde upp mig på hästen för att se hur den skulle reagera. Det var själva provridningen. Verkade hästen inte alltför besvärad var den godkänd som ridhäst.

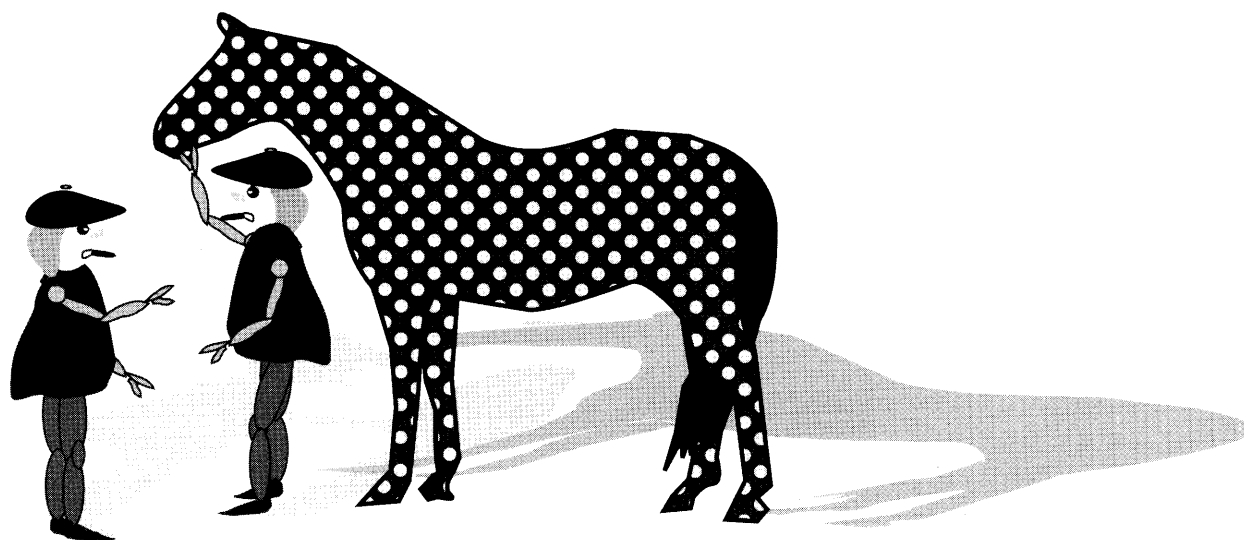
Av dessa helgutflykter blev det en lek som jag och kompisen Eva lekte några gånger. Vi satt vid ett bord mitt emot varandra med varsin rejäl plånbok eller börs och ett gäng pennstumpar, som skulle föreställa cigaretter. På långa listor hade vi namnen på de hästar vi hade till salu, som vi skröt om och försökte få den andra att köpa. Det var en konverserande typ av lek. Jag tror inte att Eva var lika förtjust som jag. Hon åkte inte till hästhandlare med sina föräldrar.

Härmapan

Innan hästarna kom in i våra liv var vi ofta på brukshundsklubben och tränade våra schäfrar eller hjälpte andra med deras hundar. Jag stod väl mest och tittade på med tankarna långt borta.

En av de där hundägarna hade en fru som fascinerade mig oerhört. Hon pratade oavbrutet medan hon tuggade tuggummi hysteriskt. Jag har aldrig sett någon annan klara av att prata och tugga så på samma gång. Hennes mun var målad i tjocka lager med rosa läppstift och hela tiden drog hennes hund i kopplet och hon avbröt sig ibland för att säga hans namn, Tjappe. Hennes hund var en kopia i miniatyr av mannens jycke. Jag stod tyst brevid och bara stirrade på henne.

När vi kom hem gick jag genast och kopplade en av

mina tyghundar, målade läpparna och bad mamma om tuggummi. Sen gick jag runt i lägenheten blossande på mina pennstumpar och ryckte irriterat i kopplet. Så lekte jag Ann-Marie.

Flugkyrkogården

En sommar satte mamma upp flugfångare i husvagnen. De där hemska bruna klisterremsorna blev snart fulla med surrande flugor. En del tystnade snabbt medan andra inte gav upp så lätt.

Jag stod inte ut med att se dem lida. De som inte satt riktigt illa till lirkade jag bort. Med varierande resultat. Vissa var det redan ute med och jag förkortade deras plågor med hjälp av en stor sten. Sen begravde jag dem i gruset vid vägkanten, lade en liten namnskylt och några blommor på graven. Alla som promenerade förbi läste namnen och förundrade sig. Jag var både räddare, mördare och dödgrävare.

Marie och Jessie

Ibland medger jag att mina lekar var ganska underliga och hade inslag av grymhet. En jul fick jag en liten gammaldags symaskin. Jag använde den inte till att sy med, till det fungerade den inget vidare. Istället blev den något slags tortyrredskap. Egentligen ska man väl inte berätta sånt här, det gör folk så misstänksamma, som när jag säger att jag älskade Staffan Westerbergs barnprogram "Vilse i pannkakan".

Hur som helst, att leka med dockskåp var inte det

roligaste jag visste. Jag tyckte att mina händer inte fick plats i de pyttesmå rummen, allting välte, dockorna såg trista ut och lamporna fungerade aldrig.

I mitt dockskåp bodde tonårsdottern Marie. Till sina föräldrars fasa hade hon ett förhållande med cowboyn Jessie James, som var en riktig rebell. Om nätterna kom han galopperande på sin fläckiga häst och smög sig in till Marie. Hon och Jessie älskade varandra innerligt. Varje gång hennes föräldrar vände ryggen till gjorde de förbjudna saker på soffan i vardagsrummet.

När de blev upptäckta galopperade Jessie James iväg i en rasande fart och stackars Marie blev skickad till symaskinen där hon fick ögonen utstuckna! Jessie slapp alltid undan eftersom han var gjord i nån hård plast som nålen inte lyckades tränga igenom. Den här tortyren var så intressant och rolig att jag ett tag lade in hela dockhusfamiljen på sjukhus och "behandlade" dem. Det var nån slags lobotomi jag utförde. Resultatet blev inte särskilt tillfredsställande, de blev bara ännu fulare och jag tröttnade fort.

Symaskinen står numera på byrån i min hall och ser alldeles oskyldig ut. I köket står fågelburen på det bord som Eva och jag gjorde upp hästaffärer vid. I en röd plasthink ligger indianerna, en del utan överkropp. Nu är det inte jag som leker med dem längre. Inte så ofta.

Egentligen lever jag nog nästan halva mitt liv i fantasins värld. Jag vet inte om det är bra eller dåligt, det bryr jag mig inte om. Livet blir mindre tråkigt, i allafall.

Att vara barn innebär att vara hjälplös och
Autlämnad åt andras ömhet, omvårdnad och
förståelse för de signaler man sänder ut.

Barnmisshandel är mänsklighetens
smutsigaste och grymmaste förbrytelse mot
mänskligheten.

Den skadar inte bara det misshandlade barnet
utan också kommande generationer. Blir ofta
oförmärkt och förnekas när den nämns.

När barn under längre tid känner sig
missförstådda och manipulerade bryter en
genuin vilshenhet och berättigad aggressivitet
fram.

Uppfostran är de vuxnas självförsvar, ett
manipulerande utifrån deras egen osäkerhet
och ofrihet.

Barnet behöver kroppsligt och själsligt ledsagas
av vuxna, inte uppfostras, för att ha möjlighet
till full utveckling. Barnet behöver aktning.
Respekt för sina rättigheter.
Tolerans för sina känslor.

Den vuxne kan hämta lärdom om sitt eget
inre barn från barn. Vi har förmodligen
mer att lära av varje barn än vi kan lära av våra
föräldrar.

Lära att lyssna, lyssna in sig och därmed
bättre förstå. För att lära av ett barn behövs
empati och empati föder empati, som våld föder
våld.

Det är inte traumat som gör människan sjuk utan den omedvetna, bortträngda, hopplösa förtvivlan över att inte få tala om det som man lidit, att inte få visa och uppleva känslor av vrede, raseri, förnedring och sorg.

Det förflutna kan inte korrigeras med hjälp av förtigande. Det är svårt för många människor att fatta det enkla faktum att varje förföljare en gång varit offer.

Att som barn förödmjukas och förnedras av sina föräldrar och därtill åläggas att respektera och älska dem som misshandlar, är som att växa upp i en totalitär regim.

Det vi kallar pedagogik är ofta en fråga om makt.

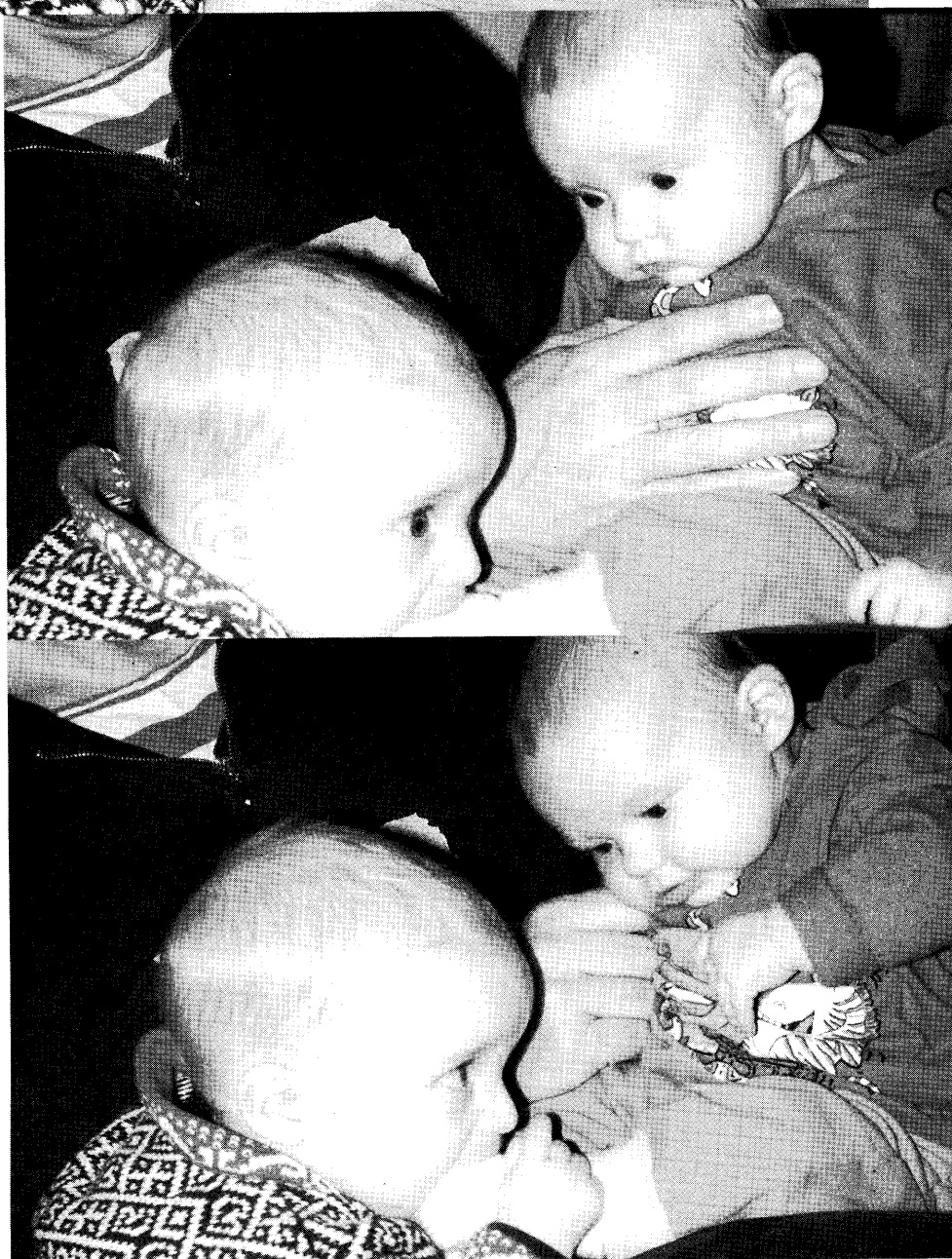
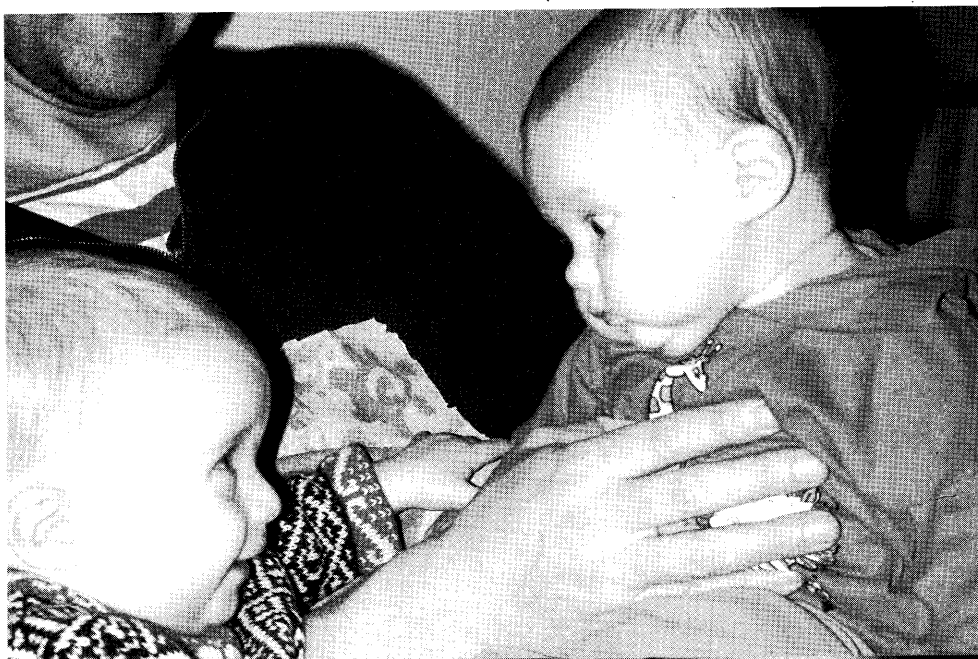
Vi borde fundera över dolda maktförhållanden istället för att fundera över bättre uppfostringsmetoder.

Barn behöver:

EN till EN uppmärksamhet.
Oförbehållen uppmärksamhet.
Alla barn behöver det.
Från en empatisk vuxen som försöker förstå och uppleva med barnets känslor och en vuxens erfarenhet.

Sammanställt av Hedda Karlsson från Alice Millers böcker.
Främst ur *Riv tigandets murar* och *Det självutplånande barnet*.

Bild: T Mattsson

Videotips!

Den svenska sommaren bjuder inte bara på sol och värme, tyvärr. Här följer några videotips för regniga dagar. Givetvis med kvinnor i huvudrollerna.

DEN RÖDA LYKTAN av Kinas mest kände regissör Zhang Yimou har visats i tv. En både vacker och tragisk historia från den gamla tidens Kina. Gong Li spelar en ung kvinna som gifts bort och blir en rik mans fjärde hustru.

Konkurrensen mellan fruarna är hård. Där de röda lyktorna tänds på kvällen kommer mannen att tillbringa natten och den hustru som föder en son är självklart den överlägsna. Livet där består av ritualer. Fjärde hustrun upptäcker småningom de andra kvinnornas rätta jag och vad som döljer sig under ytan. Miljöerna och musiken gör den här berättelsen fullkomlig.

THE SNAPPER i regi av Stephen Frears är egentligen en ganska allvarlig och tragisk historia men som berättas med mycket humor. Den utspelar sig i Dublin bland arbetarklassen i en helt vanlig familj. En dag berättar dottern, 20-åriga Sharon att hon väntar barn men vägrar att tala om vem som är fadern. Mitt i all röra och elände lyser människorna i filmen starka och okuvliga.

CEREMONIN - en fransk film med Isabelle Huppert i en av huvudrollerna. Filmen bygger på boken *Stenarna skola ropa* av Ruth Rendell. Det är en morbida historia som börjar när en intellektuell familj anställer det till synes perfekta hembiträdet.

I själva verket är hon en tickande bomb som är beredd att göra allt för att dölja sin hemlighet; att hon varken kan läsa eller skriva. Hon finner en vän i Hupperts rollfigur, också hon en kvinna som lever i ett slags utanförskap, en vänskap som får förödande konsekvenser.

I **PASSION FISH** spelar Mary Mc Donnell en såpastjärna som vaknar upp totalförlamad efter en bilolycka. I ett slag förändras hela hennes liv och hon drar sig undan världen och flyr till sitt barndomshem.

Efter en ström av sköterskor träder den unga svarta Chantelle (Alfre Woodard) in. Hon låter sig inte skrämmas av May-Alices (Mc Donnell) självdestruktiva och cyniska sätt. Mötet mellan dem blir en kraftmätning och en början till förändring för bägge. Regisserad av John Sayles.

Sist men inte minst: **ALICE** av Woody Allen. Mia Farrow spelar Alice. Hon lever ett välbärgat, inrutat liv med shopping och luncher. Ett slags icke-liv med en trist äkta man (William Hurt). Hos akupunktören doktor Yang bjuds hon på en kopp örtté som fungerar som en trolldryck och förändrar hennes personlighet. En lättviktig men underhållande komedi av en i mitt tycke fantastisk filmmakare.

Laila Carlson

Till Sveriges Regering

"Världens mäktigaste militära, politiska och ekonomiska makter har under flera veckor oupphörligen dräpt människor och förstört inte bara militära, utan också civila mål. Broar och järnvägsspår har sprängts, liksom fabriker och kraftverk, magasin och dammar.

Av rädsla för bombningarna och militära aktioner av regimen och UCK-gerillan tvingas samtidigt hundratusentals Kosovoalbaner lämna sina ödelagda hem i en massflykt utan motstycke, för att söka säkerhet i en tragisk och osäker flyktingsituation. Det är tydligt att detta är en väg mot katastrof och den fredliga och rättvisa lösning av Kosovoproblemet genom internationella medlingar, vilken vi har stött i årtal, verkar nu mer avlägsen än någonsin.

Vi understryker att vi alltid har protesterat mot förtrycket av Kosovoalbaner och krävt respekt och garantier för deras mänskliga rättigheter. Vi har också krävt förnyat självstyre för Kosovo. Vi poängterar att de enda kontakt-erna mellan albaner och serber under alla dessa år har upprätthållits av ickestatliga organisationer".

Så skriver Kvinnor i Svart och ytterligare 17 oppositionella organisationer från Belgrad till oss. De vädjar om vårt stöd, de kräver att bombningarna omedelbart stoppas och alla militära aktioner upphör och att fredsförhandlingarna omedelbart återupptas.

Vi, Svenska Kvinnors Vänsterförbund, kräver att den svenska regeringen stöder de krafter som inom Jugoslavien har verkat och verkar för fred, samförstånd och förståelse. Vi kräver också att ni upphör med att uttala "förståelse för bombningarna" som har förvärrat situationen på Balkan hundrafalt.

Det finns inga "Goda bomber". Vi accepterar inte detta barbariska tillvägagångssätt som en konfliktlösning.

STOPPA PATRIARKATETS ILLGÄRNINGAR!

Svenska Kvinnors Vänsterförbund
samlat till Stämma i Karlstad
den 8-9 maj 1999
Erni Friholt
Ordförande

PÅ VÄG HEM EN REGNIG DAG

Av: Hedda Karlsson

Ombord på en spårvagn en kall eftermiddag i Göteborg. Klockan är fem och det är ganska mycket folk på vagnen. Vid Domkyrkans hållplats kliver en liten grabb ombord. Han är fyra år.

I ena handen håller han ett stort vitt plastben. En dinosaurieknöta i gott och väl hans egen längd. Med den fria handen tar han tag i en stolpe och klänger sig intill den och så går färden vidare genom staden.

Han står tryckt intill benen på en tonårskille. En finmig yngling med nollställt spårvagnsansikte. Passagerarna som sitter längst bak i vagnen tittar på grabben och hans ben och tar för givet att han reser i sällskap med sin äldre bror.

Men allteftersom färden går vidare

och vagnen skakar passagerarna hit och dit ökar avståndet mellan de två grabbarna och man förstår att de inte hör samman.

Efter en liten stund väcker försynta snyftningar passagerarna ur deras dagdrömmar. Först tysta, knappt hörbara snyftningar, som växer i styrka. Det har gått upp för grabben att han är ensam. Han står på en spårvagn mitt i den larmande staden tillsammans med en massa främmande människor och han blir rädd.

Innan någon annan har hunnit reagera har tonårskillen böjt sig ner till lillgrabbens nivå och frågar honom vad han heter och stoppar därmed gråten, för det är svårt att gråta och svara på samma gång. Kontakt är etablerad och tonårskillen lyfter upp

lillgrabben och bär honom fram till föraren och förklarar situationen för honom.

Ett anrop över radion går ut: En spårvagnspassagerare söker Mamma. Finns hon ombord på någon annan vagn? En förtvivlad mamma finns ombord på treans spårvagn och nås av beskedet att sonen kommer att vänta på mamma vid Järntorget.

Och vid Järntorget lämnar vi de två unga männen, sittande på en bänk i regnet och reser vidare. Tänker att; tiderna nog *har* förändrats, när en tonårskille anser det som sin skyldighet att ta hand om en liten medmänniska som kommit vilse, fast det sitter flera vuxna kvinnor i närheten.

Världskvinnomarsch år 2000

Mot slutet av kvinnokonferensen i Beijing 1995, lade en grupp kanadensiska kvinnor fram ett förslag om en världsomfattande kvinnomarsch mot fattigdom och våld under år 2000. Startsignalen ska gå den 8 mars nästa år, med höjdpunkten förlagd till den 17 oktober (som är FNs dag för att utrota fattigdomen i världen).

Under parollen "Bröd och Rosor" och med krav på ekonomisk rättvisa, deltog 850 kvinnor i Quebec i en tio dagar lång marsch 1995. Femton tusen deltog i det avslutande mötet, och idén om en världsomfattande kvinnomarsch år 2000 föddes. I oktober förra året samlades så 140 kvinnor från 65 länder i Montreal till ett förberedande möte, där de bildade en världsomspännande organisation under namnet Marche 2000 och utsåg en ledningsgrupp med representanter från alla kontinenter.

Vad vill de?

Målet är att stimulera till en väldig rörelse över hela världen av kvinnogrupper på gräsrotsnivå. Marschen ska visa att kvinnorna står enade bakom kraven om ökad jämställdhet och protesterar mot fattigdom och våld mot kvinnor.

De vill pressa regeringar, beslutsfattare och individer över hela världen till att införa sådana förbättringar som är nödvändiga för att säkra kvinnors status och välfärd. Vid ingången till det nya millenniet vill de visa att kvinnorna har beslutat att ändra världen.

Grundläggande principer

Världskvinnomarschens ledningsgrupp ska bestå av kvinnor, men män får gärna delta i aktionerna. De deltagande grupperna ska ställa sig bakom organisationens övergripande mål, men i övrigt får varje land arbeta utifrån egna förutsättningar. Kvinnorörelsen är mångfaldig, och man erkänner, respekterar och värdesätter olikheterna. Marche 2000 är en icke-våldsrörelse.

Avskaffa fattigdomen och våldet mot kvinnor

Världskvinnomarschen vill förbättra kvinnornas levnadsvillkor, fokusera på frågor kring fattigdom och våld mot kvinnor. Den ska genomföras på tre nivåer. Först blir det en vykortskampanj där alla kvinnor som stödjer marschen skickar ett kort till FN och/eller Världsbanken.

För det andra ska det bli aktioner på nationell nivå, där det handlar om det egna landets problem och prioriteringar, med start på internationella kvinnodagen den 8 mars.

För det tredje blir det en världsomspännande demonstration eller rally på avslutningsdagen den 17 oktober.

Hur går man med i marschen?

Världskvinnomarschen är inte en organisation med enskilt medlemskap. Det är kollektiva aktioner som gäller, och man deltar som medlem i en organisation eller nätverk. I Sverige har SKV åtagit sig att stå som arrangör, men naturligtvis är alla kvinnogrupper välkomna att delta.

Vi har åtagit oss att arbeta för att marschen genomförs i Sverige, att uppmuntra andra svenska organisationer att delta, att initiera en upplysningskampanj kring kvinnors situation i Sverige och världen, samt att mobilisera kvinnorna till handling.

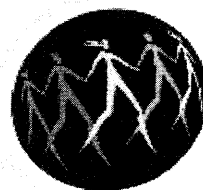
Vilka kan vara med?

NGOs, dvs icke-statliga organisationer (Non Governmental Organizations), både kvinnoorganisationer och blandade grupper (kvinnor och män), men kvinnorna ska ta ledningen denna gång.

Vill du veta mer kan du kontakta

Aase Bang, Herrgårdsgatan 12,
652 24 Karlstad.
Tel/fax: 054-18 99 61,
e-post "mailto:aase.bang@telia.com"
Har du tillgång till internet hittar du en fullständig lista över alla deltagande organisationer på:
<http://www.ffq.qc.ca>

Aase Bang

Axplock från Montrealmötet

Text: Aase Bang

Enigheten som uppnåddes mellan de 140 kvinnorna på mötet är ett vittnesbörd om sammanhållningen och solidariteten mellan feminister i olika länder, säger man i mötesrapporten. Men via e-post kan man inte skicka dynamiken och glädjen!

Mötet var mycket välorganiserad, med hjälp av ett par hundra frivilliga. Tolkarna var duktiga och man slapp dötid i matköer osv, därför hann man med mycket. Delegaterna visade stor respekt för varandras åsikter, de hade kommit för att lyssna, inte enbart för att prata själva. Indiankvinnor från Latinamerika berättade att de inte bara diskrimineras av männen, men också av andra kvinnor. Vita kvinnoorganisationer låtsas inte om att minoritetskvinnorna finns. Stor förvåning bland många!

Våld mot kvinnor är ett universellt problem, det insåg alla, medan våld mot lesbiska kvinnor krockade med vissa kulturella tabun. Här gick åsikterna vitt isär. Många ville ha med män i aktionerna "eftersom alla män inte är våldsmän" (behöver det verkligen påpekas?). De män som är våra allierade ska naturligtvis få vara med i vår kamp, säger man.

Det visade sig att några av delegaterna ifrågasatte själva begreppet fattigdom. Vilka har rätt att definiera begrepp som extrem fattigdom? Det blev också diskussioner om förslaget att länka kravet om att efterskänka u-ländernas skulder till demokratiprincipen. Vem som än har makten drabbas kvinnorna hårdast av fattigdomen. Alla enades om vikten av att kvinnor får maktpositioner på alla nivåer - lokalt, nationellt och internationellt - för att bekämpa trögheten och den politiska oviljan att göra något åt fattigdomen i världen.

Mötet kom fram till en lång kravlista, som vi inte har plats att återge här. Det gäller bland annat de gamla kraven om kvinnors rätt till utbildning, arbete, lika lön, bra bostäder, rent vatten, hälsoväsen och allmän välfärd, lika väl som kultur. Man vill upprätta en internationell fond med örönmärkta pengar för social utveckling, man tyckte att de rika länderna bör betala minst 0,7 procent av BNP i bistånd och att de FN-resolutioner och program som har kommit till för att försvara kvinnors och barns rättigheter ska efterlevas.

Man stöder Jubel 2000-kampanjen för att efterskänka de 53 fattigaste ländernas skulder, och vill att bistånd ska betalas ut enligt 20/20 formeln. Det betyder att givarlandet ska örönmärka 20 procent av biståndet till social utveckling, samtidigt som mottagarlandet förpliktar sig

till att satsa 20 procent av sin budget på sociala program. Man krävde att blockaderna upphävs, de drabbar främst kvinnor och barn, och att alla stater aktivt arbetar för att förhindra våld mot kvinnor - inklusive utbildning av polis och domare.

Sexuellt utnyttjande av flickor och kvinnor och våld mot kvinnor som tvingas arbeta i andra länder, oftast som hembiträden, har fördömts i flera FN-konventioner. Nu måste dessa efterlevas. Våldtäkt och misshandel av kvinnor i krig är krigsförbrytelser. Kvinnor ska ha rätt till asyl om de utsätts för sexuell diskriminering, förföljelse och våld. Listan är mycket längre och tar upp många olika aspekter på kvinnoförtryck.

Men det viktigaste som mötet kom fram till var beslutsamheten att genomföra aktioner mot orättvisorna och att göra det nu. Kvinnors röster ska höras. Det är viktigt att fattiga och förtryckta kvinnor själva deltar i aktionerna. Man ska försöka nå alla kvinnor var de än bor - på landsbygden, i byar och städer. Där det är möjligt, bör man genomföra marscher, men annars kan man ordna faxkampanjer, demonstrationer utanför ambassader, skriva tidningsartiklar osv.

Allt ska syfta till att medvetandegöra människor. Man kan spela teater, ordna tävlingar i skolorna, sy banderoller, ordna utställningar... Vykortskampanjen blir viktig. Korten ska skickas till den egna regeringen och till FN och Världsbanken.

Man diskuterade om FN eller Världsbanken skulle vara måltavla för världskvinnomarschen. De flesta menade att FN är viktigast, eftersom så många av kraven rör FNs arbete för mänskliga rättigheter.

Finansiering

Ekonomi är bekymmersam, men man föreslog att det ska bildas en stödfond. Det är viktigt att få bred uppmärksamhet i medierna. För att spara pengar kommer man att använda sig av internet och e-post.

Svenskt deltagande

SKV kommer att bjuda in till förberedande möten i Stockholm och Göteborg till hösten. Det gäller att få med så många organisationer som möjligt.

Går det att ordna kvinnomarscher i Sverige idag? Ett förslag är att kvinnor från Stockholm, Göteborg och Oslo ska stråla samman i Karlstad, om man nu går hela vägen eller chartrar tågagnar. Kan man tänka sig att Nordkalottens kvinnor samlas i Umeå?

Vad driver barn att begå allvarliga brott?

Text: Caroline Runesdotter

1968 ställdes den då 11-åriga flickan Mary Bell inför rätta och dömdes för mord på två barn. Gitta Sereny, en legendarisk brittisk journalist, följde rättegången. Det var första gången hon såg ett barn prövas i en domstol för vuxna och hon upprördes över att varken det faktum att de var barn eller deras motiv tillmättes någon betydelse i domstolsförhandlingarna.

Gitta Sereny kunde inte släppa fallet utan arbetade under två år med att kartlägga omständigheterna kring Mary Bells liv fram till brytpunkten som resulterade i två mord. När boken "Fallet Mary Bell" publicerades var Gitta Sereny övertygad om att det hon kunde presentera bara var en del av sanningen. I "Ohörda rop" har hon kunnat ge hela bilden.

Arbetet med boken inleddes sedan Mary Bells mor avlidit. Först då var Mary själv löst ur den lojalitet som gjort att hon inte kunnat förmås berätta om sin uppväxt. Mary levde i en abnorm familjesituation. Hon var ett oönskat barn och vid flera tillfällen försökte hennes mor ta livet av henne. I boken får vi följa Marys liv från tiden kring mordet fram till arbetet med boken.

Gitta Sereny vill med boken framförallt visa att barn som begår brott har en sak gemensamt: de har tidigt i barndomen ropat på hjälp och inte blivit hörda. I boken får vi stundtals smärtsamt nära följa Mary under uppväxten och som ung livstidsfånge. Gitta Sereny har i arbetet med boken intervjuat ett osannolikt antal personer och analyserar med djup sakkunskap den behandling Mary får. Ungdomsbrotsligheten är ett växande problem i hela västvärlden, men istället för att se på orsakerna sänks åldern för straffmyndighet. I Storbritannien

behandlas barnen sämst och landet står nu anklagat vid Europakommissionen för de mänskliga rättigheterna.

Barn vet att de handlat fel, hävdar Gitta Sereny, därför måste de omgående få hjälp att förstå omfattningen av brottet och få någon form av straff. Men huvudansvaret för barnens uppförande och handlingar ligger hos de vuxna, hos föräldrar, barnomsorg och skola. Huvudansvaret har de vuxna och Gitta Sereny konstaterar bekymrat att familjelivet har genomgått radikala förändringar de senaste generationerna. Det som framförallt bekymrar henne är bristen på tillfällen då familjen gör något tillsammans.

Mary själv har sedan rättegången 1968 varit hårdbevakad av tabloidpressen. Hon har levt i ständig flykt undan pressen. Det lyckades ända fram till bokens utgivning. Då hade en brittisk kvällstidning lokaliserat henne. Ändå kom försöket att skandalisera boken om hennes liv av sig. Det gick helt enkelt inte. Boken är ett alltför genomtänkt och seriöst inlägg i debatten om varför unga blir brottslingar.

Mary själv kommer aldrig ifrån det hon har gjort. Hon har idag en egen dotter som uppfostras med kärlek och omsorg. För Mary har kanske paradoxalt nog det egna barnet samtidigt än mer aktualiserat hennes egen skuld. Det hon gjort kommer aldrig att suddas ur hennes medvetande för, som hon själv säger, "Det finns många olyckliga, väldigt störda barn i världen som inte tar sig för att beröva familjer deras barn"

Gitta Sereny
Ohörda rop. Historien om Mary Bell
Ordfronts förlag

Fredsbomber över Balkan

Är en högaktuell bok som skrevs och gavs ut efter det att Nato inlett bombningarna mot Jugoslavien. I boken finns texter av fredsforskaren Jan Öberg, av samhällsdebattören Noam Chomsky, historikern Howard Zimm, journalisten John Pilger och en rad andra skribenter.

Boken ger svar på många av de frågor man ställer sig inför konflikten, vad är bakgrunden, fanns det några alternativ, vad kan vara USA:s och Natos motiv, etc.

Boken som kostar 50:- inkl. porto går att beställa via internet:

www.manifest.se eller per telefon 08-556 038 63.

Sydafrikas Utrikesdepartement

"Den sydafrikanska regeringen har med djup oro iakttagit de pågående militära aktionerna mot den suveräna jugoslaviska federativa nationen.

Detta är ett brott mot FN-stadgan och erkända normer för folkrätten och det har förvärrat situationen på Balkan. Sydafrikas regering betonar nödvändigheten att lösa dispyter med fredliga medel och vill i sammanhanget understryka det primära ansvar som FN:s Säkerhetsråd har i att upprätthålla internationell fred och säkerhet.

Åsidosättandet av FN-stadgan och Säkerhetsrådets auktoritet kan inte tolereras av världssamfundet."

Svenskt thé!

Under våren och sommaren kan man plocka och laga gott thé på nyplockade blad och blommor. För vinterns behov torkar man och förvarar i burkar. Thé som är gjort på svenska blad och blommor innehåller inte koffein.

Hemplockat thé är billigt och gott. Ta gärna honung som sötningsmedel istället för socker om du föredrar sött thé, det förhöjer smaken.

Mjölk på engelskt vis är också gott, men grädde är för fett och passar inte bra ihop med bladthé.

Förslag till blad och blommor att göra thé på:

spåda björkblad, björnbär, blåbär, groblad, hallon, hästhov, lingon, maskros, rönn, smultron, vinbär, äpple, nässlor, mynta, älgört, päron.

Du kan använda fläderblommor (kolla bara så det är från den ätliga flädern), johannesört (bara liten mängd), kamomill, klöver, lind och min favorit, ljungblom.

Du kan ta unga skott av gran, tall och en. Det finns massor av växter att testa, ta en titt i floran bara så du inte får med någon giftig växt.

Tillaga: Koka upp vatten i en rostfri kastrull. Lyft vattnet från spisen och lägg i några nypor théblad och/eller blommor. Låt det stå och dra i runt fem-tio minuter.

Om kastrullen ställs på en träbräda håller den värmen bättre. Håll sedan théet genom sil i tekanna eller kopp. Låt inte bladen ligga för länge i vattnet, théet kan då bli beskt.

Det går inte att göra någon exakt doseringstabell, det beror ju så mycket på den personliga smaken hur man vill ha det. Testa med olika mängd tills du hittar den för dig rätta styrkan.

Torka: På torkkollor (träramar överspända med tunt nät av metall eller tyg) staplade på varandra bredvid spisen eller på

annat torrt och varmt ställe. I knippen på torr och dammfri vind eller liknande.

I ugn på låg värme, ca 50 grader och ugnsluckan måste lämnas lite på glänt. Rör om bladen lite då och då. Stäng av ugnen efter någon timma och låt stå, när det kallnat av sätt på en stund igen tills bladen är torra. Passa på när ugnen har varit använd och utnyttja eftervärmen till torkning.

När man inte är van att torka brukar man torka lite i överkant men det är OK, för då håller sig bladen även om lite av smakämnen försvinner. Man lär sig efter hand att avsluta torkningen tidigare.

Förvara: Bäst är att förvara bladen i mörka burkar. Om man sköljer glasburkar i hett vatten med lite Atamon eller liknande konserveringsmedel i och ställer dom att eftertorka i ljunnen (avstängd ugn) har man ett litet extra skydd mot mögel och bladen håller längre.

Titta till de torkade bladen ibland, så länge de är torra och fina går de att använda, även om smakämnen och vitaminer försvinner allteftersom.

Brännässla (Urtica)

Nässlan är en gammal medicinalväxt, omnämnd i gamla örtböcker från medeltiden. Den innehåller järn och sägs ha verkan mot eksem och kroniska hudutslag.

Nyare undersökningar har visat att den är en god vitamin-källa. Använd nässlan som köksväxt och renodla den i ett hörn av trädgården. Man använder de späda ljusgröna skotten till "nässelsoppa" på våren och färska hackade i råkost-salladen. Man kan torka nässlorna och använda dem under vintern, bereda både soppor och thé av de torkade bladen.

Nässlorna torkas enklast utbredda på rent papper på en luftig vind. (Eller i ugn.) Efter ett par torra varma dagar är de färdiga att stoppas ner i en papperspåse (eller säck) i vilken man stuckit några hål för luftväxlingen.

Du som inte hann skörda de små nässlorna i våras, ta lien och slå ner de stora så kommer det nya små att plocka. De blir inte som de allra första nässlorna men de är helt användbara. Är det en torr sommar så vattna lite just efter "slåttern" bara.

Bild och sammanställning: Ditte Johansson

”Det behövs fler vuxna som lyssnar och tar unga på allvar.”

BRIS- Barnens Rätt I Samhället

startade 1971 och är ett riksförbund som arbetar inom fem regioner. I varje region finns ett kansli med stödtelefoner, förtroendevalda, ideella medarbetare och anställda. Kärnan i BRIS arbete är Barnens Hjälptelefon. Man arbetar också med informations- och utbildningsverksamhet samt är remissinstans i barn- och ungdomsfrågor. Grunden för BRIS arbete är FN:s konvention om barnens rättigheter. Det är en partipolitisk och religiöst obunden ideell organisation som bedriver sin verksamhet med hjälp av bidrag från privatpersoner, företag, fonder och stiftelser. Man söker också pengar från stat, landsting och kommuner. Den som vill stödja BRIS kan bli medlem eller prenumerera på tidningen Barn & Ungdom.

Till Barnens Hjälptelefon kan barn och ungdomar upp till 18 år ringa. BRIS betalar samtalet och det syns inte på telefonräkningen. Den som ringer har rätt att vara anonym och kontakten sker på barnets villkor. De flesta som ringer är mellan 10 och 16 år och vill prata om t ex mobbning, sexualitet, förhållanden, ensamhet eller misshandel.

BRIS kan, om man vill, hjälpa till att påverka och driva på i fall där barnets rätt och behov inte tillgodoses. Alla som arbetar med stödtelefonverksamheten har yrkesmässig erfarenhet av barn och har genomgått BRIS utbildning.

Vuxna som behöver prata med någon om sina egna eller andras barn kan ringa till BRIS Vuxentelefon- om barn. Det kan t ex handla om problem kring vårdnad och umgänge. Det kan också röra sig om fall där man misstänker eller vet att ett barn utsätts för vanvård eller övergrepp. Man behöver kanske råd och stöd för att veta hur man ska agera. BRIS kan hänvisa till någon instans som kan hjälpa till.

Varje år sammanställs BRIS-rapporten med statistik över de samtal som kommit till stödtelefonerna. Rapporten visar antalet kontakter, problemets art, barnets kön och ålder samt familjesituationen. Under hela nittioåret har samtalen ökat. Under 1998 ökade samtalen med 24 procent jämfört med 1997. Cirka tre av fyra samtal var från flickor och genomsnittsåldern mellan 13 och 14 år. Bland de vanligaste problemen fanns: kärleksproblem och relationer, mobbning, störda relationer och misshandel. Samtalen om allvarigare problem har ökat.

På senare år har BRIS varnat för ökningen av fysisk misshandel. Deras fördjupningsstudie visar att endast 17 procent av de vuxna som vet vad som pågår vidtar tillräckliga åtgärder för att stoppa misshandeln. Förra året fick man 1 200 samtal om misshandel, 1 500 om man räknar med de samtal som rörde sig om andra problem dessutom. I 75 procent av fallen uppgavs en förälder som förövre. BRIS försökte under 1998 få svar på vissa specifika frågor. Bl a ville man veta om ”barnet fått uttrycka sin åsikt och blivit hört av någon vuxen i omgivningen?” På det svarade 52 procent ja och 48 procent nej.

BRIS anser det ytterst allvarligt att så många vuxna tycks tappa både vilja och förmåga att ta barn på allvar. När verkligheten ser sån ut är det desto viktigare att BRIS finns och ges de resurser som behövs.

Vill du stödja BRIS?

Gåvor sätts in på BRIS postgiro 90 15 04 -1.

Vill du veta mer?

Hör av dig till: Riksförbundet BRIS Karlavägen 117,
115 26 Stockholm Tel: 08-664 64 00 Fax: 08-664 50 58
eller gå in på BRIS hemsida: www.bris.se

Barnens Hjälptelefon Tel: 0200-230 230,

BRIS Vuxentelefon - om barn Tel: 077-150 50 50

Källa: *BRIS-rapporten och
broschyrmaterial från BRIS*

Elsie Johansson Glasfågla, 1996 Morsippan, 1998 Bonniers

Elsie Johansson har jämförts med Moa Martinson, och på sett och vis stämmer jämförelsen. De beskriver båda fattigdomen på svensk landsbygd utifrån sin egen barndom.

Det hade inte hänt mycket mellan Moas uppväxt runt sekelskiftet och Elsies 1930- och 40-tal. Samma ruckel och rättbon, samma förakt från de besuttnas sida, samma kamp för ett värdigt liv. Men också en kärleksfull barndom präglad av sammanhållning och solidaritet med andra i samma situation.

Både Moa och Elsie skriver äreminnen över sina utslitna, strävsamma och kärleksfulla mödrar och båda beskriver kvinnors sexualitet. Moa förnyade den svenska prosan genom att återge kvinnors erfarenheter. Elsie går ett steg vidare med sitt genomarbetade och vackra språk. Elsie själv och romanens Nancy växte upp på landsbygden i Uppland, i en familj som befann sig längst ned på samhällsstegen.

Livet i den fallfärdiga stugan var ofta svårt, förtjänsten räckte knappt till det nödortfigaste, och ibland var det dramatiskt, med dödsfall och barnafödslar. Men där fanns kärlek och omtanke, potatisland och vinbärsbuskar. "Som en nyfödd badd / stod mjölkörten och lyste med facklor vid staketet. / Högt över vedbodtaket tall och granskog arm i arm", som det står i *Potatisballader*.

Och till sist närmar sig bättre tider. En av bröderna tar kvällskurser för att bli ingenjör, Nancy själv läser på Hermods och börjar på posten. Vi som

har facit i hand vet att efter kriget kommer välfärdssamhället att byggas upp. Snart behöver inte mamor hålla handen för munnen när de pratar, för att dölja de bruna tandstubbarna.

Dyster läsning är detta absolut inte. Jag tycker att alla äldre kvinnor, speciellt de med rötter i arbetarklassen, ska läsa Elsie Johanssons böcker för att minnas - precis så var det! Och alla yngre ska läsa dem för att få veta något om flickors och kvinnors villkor i det som nyligen var Fattigsverige.

Männen borde också läsa och lära, men det är nog ett fåfängt hopp. Män läser praktiskt taget aldrig kvinnliga författare, säger en luttrad bibliotikarie.

Aase Bang

PS. Läs också *Brorsan hade en vevgrammofon*, som Elsie Johansson debuterade med 1979, och *Potatisballader* (1981).

Födda- berättelser om att föda Bonnie Alba 1994

Fortfarande euforisk över mitt barns födelse ett år tidigare, kastade jag mig över den här boken då den kom ut. Nina Lekander, Klarin Gullström, Eva X Moberg, Ebba Witt-Brattström och Leif G W Persson är några av författarna.

Klarin Gullströms berättelse inleder boken. Hennes till en början önskade graviditet, tidigare förlösningar och valet att föda hemma,

berättas nära och personligt. Mycket målande beskriver hon dottern Nellys födelse.

Leif G W Persson skriver om när han blev far 1969 och kördes ut ur förlösningssrummet då det var dags. Elva år senare får han vara med och andas och agera "lagkapten".

Nina Lekander förskönar inte sin upplevelse av att bli mor. Efter hemkomsten från sjukhuset flyr hon från svärmor, bebis och sambo, ner till kvarterskrogen för ett glas rött. Mitt i ledsamheten kommer hennes pappa som tar henne tillbaka till den igenkännbara verkligheten genom att fixa lyset på hennes cykel.

Två gånger har jag läst *Födda*. Den är varierande och alla föreställningar om att det måste vara på ett visst vis eller att det ska kännas på ett visst sätt, blir omkullkastade. Det finns inget rätt eller fel.

Laila Carlson

Siv och majblommorna text: Karin Runevad bild: Pia Åkerlund En bok för alla 1999

Den handlar om en flicka som ska sälja majblommor, men det går inte bra. Hon vågar inte gå och ringa på hos folk och sälja sina majblommor. Då gömmer hon majblommorna i en trädgård. På slutet blir det bra igen och hon får sålt alla blommor.

Den var sådär lite lagom rolig. Många och roliga teckningar.

Elvira Lloyd 6 år

Heléne Lööw Nazismen i Sverige 1980-1997 Ordfront 1998

För några år sedan såg jag en grupp unga nazister marschera på Södermalm i Stockholm. Glasartade blickar, svarta kläder, grova kängor, heilskrikande och armar uppsträckta i hitlerhälsning.

Fotgängarna blev rädda, tryckte sig in i portar och prång. Det var en lika vidrig som för oss alla förödmjukande situation.

Går det överhuvudtaget att förstå sig på dessa fanatiker? Vad har de för bevekelsegrunder? Vad vill de uppnå? Många av de här frågorna får i varierande grad svar i Heléne Lööws inträngande och pedagogiskt utformade bok. Hon ger en fyllig historik, försöker i detalj beskriva alla samman slutningar och fraktioner samt berättar om ideologier, myter och hjälte-dyrkan.

Lööw har i snart tjugo år forskat om den svenska nazismen. 1990 disputerade hon även på en avhandling om detta ämne. Nu är hon i färd med att sammanställa en ny tegelbok som ska täcka perioden 1924-1979. När detta projekt avslutas, har hon i stort sett gett oss en fullständig bild av denna aparta och odemokratiska rörelse.

På trettioalet gick det an att vara nationalsocialist, men efter fredsslutet ansågs det vara skamligt och gav en social stigmatisering.

Till Lööws förvåning tog emellertid ideologin åter fart i början på 80-talet. Här har den speciella musikformen "Vit Maktmusiken" haft en stor betydelse. Detta White Noise lyckas skapa en gemenskap

mellan rivaliserande fraktioner. Adepterna är födda på 60- och 70-talet. De bygger vidare på gamla nazisttraditioner.

Nordiska Rikspartiet, grundat 1956 av Göran Assar Oredsson och hans tyskfödda hustru Vera, har haft ett avgörande inflytande på de unga.

V. O. är för övrigt den enda kvinna som intervjuas i denna bok som mest handlar om adrenalinstinna ungdomar. Nu för tiden handlar det inte längre om att ha partibok.

Dagens rasiströrelse består av små, löst sammanhållna gängbildningar. Sedan kommunismen spelat ut sin roll som ärkefiende nummer ett koncentreras numera energin på att bekämpa judarnas påstådda inflytande och den utomeuropeiska invandringen. Det talas ständigt om ZOG, den inbillade världsomspännande jude-sammansvärjningen som anses behärska hela det svenska samhället och alla dess institutioner.

En del grupper förespråkar våld och kriminalitet för att nå sina syften. Det har förekommit upplöpp. Persontrakasserier, inbrott, rån och flera mord. Kvällstidningarna har frossat i feta rubriker för att sälja lösnummer. De har knappast någon hedervärd roll i detta solkiga drama.

Lööw betonar emellertid att det är vanskligt att generalisera. Hon slår också hål på flera vanliga myter.

Alla skinheads kommer t ex inte från problemfamiljer och är inte heller kriminellt belastade.

Detta handlar om ungdomar som självmant har valt att ställa sig utanför samhället. De går och väntar på den stora slutstriden som ska utplåna alla mindervärdiga raser och befästa ariemas överhöghet.

Lööws bok är en obehaglig men upp-lysande läsning. Man kan känna

vrede, sorg, uppgivenhet men ibland också medlidande.

Dessa unga nazister är hopplösa förlorare i ett mångkulturellt samhälle som för dem själva framstår som helt obegripligt och därmed oerhört frustrerande.

Maj Persson

* * * * *

Föräldraskap och barnuppfostran redaktörer: Margareta Fällman och Richard Lagercrantz 1998

Detta är den avslutande delen av skriftserien Valfärdsprojektet, sammanställd på uppdrag av Socialdepartementet.

Psykologer, författare, präster och läkare skriver om sina tankar och upplevelser av att vara barn, arbeta med barn eller utifrån sina erfarenheter som föräldrar.

Författaren Mats Wahl berättar om sin uppväxt, hur han växte upp utan far och att han sedemera som lärare arbetat till stor del med just unga som förlorat sin far.

Christina Lövestam, studentpräst vid Göteborgs Universitet skriver om ordet, berättandet och lyssnandets betydelse. Ulf Starks *På jakt efter en identitet* skildrar hans tonårs sökande efter en identitet genom litteraturen. Alla rapporter i Valfärdsprojektets skriftserie kan beställas från Socialdepartementet tel: 08/405 1000.

Laila Carlson

Ulla Olin Dröm om viktlöshet Bonniers 1999

Ulla Olin var bara nitton år när hon debuterade med sin diktsamling *Vårbrytning* (1939). Sedan dess har denna finlandssvenska lyriker publicerat ett femtontal samlingar.

Olin har först på senare år blivit riktigt uppmärksam. Det var den danske poeten och kritikern Poul Borum som fick upp ögonen för detta självständiga, lite kärva författarskap. Poeten krånglar aldrig till det utan beskriver främst vardagen och den närmsta omgivningen.

I hennes dikter kan man hitta smakliga matrecept jämsides med filosofiskt färgade dikter. Allt hör ihop, ande och materia kompletterar varandra. I årets bok finns en hel del sjukhusdikter och poeten talar också om den kommande döden, försöker föreställa sig dess väsen.

Jag hoppas att detta inte avskräcker någon från att läsa. Olin är befriande osentimental och klemar inte med de egna krämporna. För henne är värk bara en av alla beståndsdelar i livet. Något naturligt som så många andra också måste uthärda.

*Värk i kroppen, vad är det
mot att själen värker
Man kan vänja sig vid kroppsvärk,
nästan sakna
den värk som någon gång uteblir
som om också den hade tröttnat
och lagt sig raklång på rygg
för att liksom flyta på sin egen värk*

För några år sedan avled Olins make som också varit hennes långvarige arbetskamrat och strängaste kritiker.

De båda makarna var sedan slutet

av 40-talet anställda som lärare vid Sörängens folkhögskola.

I flera böcker har poeten beskrivit den saknad och den modlöshet som drabbade henne efter dödsfallet. Jag får en känsla av att även de sena dikterna i första hand är riktade till maken. Men det hindrar inte oss läsare från att beröras. Denna poesi framstår som mycket medmänskligt.

Maj Persson

Elisabeth Larsson Intrång Bonniers 1999

Det finns böcker där handlingen är nedtonad till ett minimum. Ändå sker det en massa under ytan. Draman utspelas och liv förändras i grunden.

Den här typen av litteratur har i brist på bättre kallats för psykologisk roman. I Sverige har vi en rad, nu tyvärr ofta bortglömda, författarinnor som ägnat sig åt denna genre.

Jag vill bara påminna om namn som Irja Browallius, Eva Berg, Stina Aronson, Viveka Starfeldt och Gertrud Lilja. De förtjänar alla att återupptäckas och har fortfarande mycket att ge. En modern prosaist som också skriver om de små, men ingalunda oviktiga, skeendena i tillvaron heter Elisabet Larsson.

Trots att hon har författat sju böcker och genomgående fått goda recensioner, så är hon nog ändå ganska okänd. Jag läser henne

emellertid gärna. Språkbehandlingen är utmärkt och hennes berättelser har alltid en mängd olika bottnar.

Den senaste boken handlar om den medelålders, f d psykologen Hanna. Hennes man har lämnat henne för en annan kvinna. Barnen är utflugna och lever sina egna liv. Det uppstår ett känslomässigt vakuum.

Hanna gör några föga entusiastiska försök att delta i livet. Hon skaffar sig två älskare, en proper men tråkig advokat och en lite sjaskig ekonomisk brottsling. Inget av förhållandena är något att bygga vidare på. Innerst inne saknar Hanna sin förre man, den tilldragande men komplicerade skådespelaren.

Larsson för oss varligt in i Hannas föreställningsvärld. Till slut tycker man sig se tillvaron med den desillusionerade kvinnans ögon. Då har författarinnan uppnått sina syften.

Maj Persson

Billy på landet text: Birgitta Stenberg bild: Mati Lepp En bok för alla 1999

Boken handlar om en liten pojke som åker till landet och träffar sina kusiner. Men de är krångliga och säger dumma saker. Tjuren smiter och Billy stoppar den. Då tycker alla att han är bra.

Boken var ganska kort. Kusinerna var dumma, men man blir glad av den. Allt blir inte som man tänkt sig. Bra bilder.

Elvira Lloyd 6 år

Handeln med flickor ökar

Rädda Barnens tidning *Barnen och vi* berättar i sitt senaste nummer om försäljningen av flickor i Bangladesh.

Tusentals unga flickor har sålts till bordeller i Indien. Enbart i Calcuttas bordeller tvångsarbetar 6 000 flickor från Bangladesh, enligt landets Kvinnliga Advokatsamfund (BNWLA), som med knappa medel driver kampen mot flickhandeln. Advokatsamfundet driver rättsliga processer mot människohandlarna samtidigt som de försöker rädda flickor och barn från bordellerna.

Handeln med människor har ökat explosionsartat de senaste åren. En orsak kan vara att flickorna från Bangladesh är relativt HIV-fria. Indiska män vill ha "renare" och allt yngre flickor.

Mer än 12 000 barn lär ha sålts till den indiska sexindustrin från Bangladesh på fem år. Av dessa har advokatsamfundet lyckats "rädda" ett hundratal.

Men efter att ha varit i en bordell kan de inte återvända till sina byar. Därför har BNWLA upprättat ett härbärge utanför Dhaka för dessa barn, där de lär sig ett yrke.

Rapport från Norge

1997, innan det norska regerings-skiftet, presenterade den socialdemokratiska regeringen en handlingsplan för barndaghemmen fram till år 2000.

Målet var att alla familjer som önskade en daghemsplats skulle få det, och det skulle kräva 40 000 nya platser. Den borgerliga regeringen, ledd av Kristelig Folkeparti, lär ha samma målsättning. Därför har de dragit ner anslagen till barnomsorgen med 125 miljoner kronor, och

en femtedel av de norska kommunerna planerar att lägga ner tillsammans 150 daghem med 5 000-6 000 platser.

Med hjälp av vårdnadsbidrag och kommunernas nedskärningar går det kanske att minska efterfrågan utan att bygga nya daghem.

Enligt den kristdemokratiska ideologin ska som bekant mammor stanna hemma vid spisen och passa barn. Hur barnen mår är mindre viktigt.

Barnen förlorar dagis, som är viktiga omsorgs- och pedagogiska institutioner, kvinnorna förlorar friheten att välja arbete och utbildning, och arbetslivet förlorar värdefull arbetskraft.

Jämställdhetsarbetet stagnerar, klasskillnaderna ökar och integrering av invandrare stannar upp, menar den norska forskaren Tove Heggen Larsen. Varning för Alf Svensson, med andra ord.

Källa: *Kvinnor i tiden*.

HIV och AIDS som ett globalt utvecklingsproblem

Den 1/1 1999 beräknades totala antalet HIVsmittade i världen till 47,3 miljoner varav nu levande till 33,7 miljoner.

Procentuell utbredning över världen visar 6% i västvärlden och 94% i övriga världen, siffror att se i relation till de samlade vårdresurser som finns. 92% finns i väst och 8% i den övriga världen.

I januari 1998 hade 9% av de smittade smittats vid homosexuella kontakter, 3% av blodtransfusioner, 7% genom drogmissbruk, hos 1% var smittkällan okänd och resterande 80% genom heterosexuella kontakter. Att utbredningen av HIV numera är

så stor inom den heterosexuella gruppen har som konsekvens att man beräknar att år 2010 kommer det att finnas 40 miljoner föräldralösa barn under 15 år i världen.

Redan idag är situationen i Afrika mardrömslik eftersom 22,5 miljoner av totalt 33,7 nu levande smittade lever i Afrika, söder om Sahara.

I Zimbabwe och Botswana beräknas 25% av barnen vara föräldralösa, Uganda visar liknande siffror. I Uganda finns idag hundratal byar utan några vuxna, i allra bästa fall finns en gammal farmor eller mor som har får ta hand om 15 kanske 20 barnbarn.

Barnen drabbas inte bara av emotionella trauman och psykisk stress utan också socialt. Många förlorar sin arvsrätt till jord och egendom och tvingas till städernas slum där man för att överleva tvingas till kriminalitet och prostitution vilket ökar risken att utsättas för smitta.

Att vara HIVsmittad i Afrika är en skam och något man till varje pris vill dölja. Denna inställning har tyvärr präglat hur man agerar på beslutsfattarnivå och i många afrikanska länder har man tillämpat struts-politik.

Det finns dock undantag, Uganda är ett sådant, där man så snart det stod klart att det förelåg en epidemi och att så många var drabbade agerade och satsade på upplysning.

Uganda är i dag det enda landet i södra Afrika som har sjunkande siffror för nysmittning, detta som ett resultat av undervisning, senarelagd sexdebut och ökad kondomanvändning.

Denna vecka, just denna vecka, i början av sommaren, dör 1 200 människor av AIDS i Zimbabwe.

Viran Henriksson

19 mars 1999

Jämställdhetsmöte

Mona Danielsson rapporterade: Vår kvinnokommitté som bildades efter Peking har varit 3 veckor i FN i New York för att följa upp bestämmelser som togs i Peking. Där fanns rapporter från de flesta länderna. Margareta Winberg representerade Sverige och höll ett bländande tal om Sveriges uppföljande.

Där diskuterades återigen kvinnors och flickors hälsa, krafttag mot könsstympning, där talades om att räkna in det obetalda arbetet i bruttonationalinkomsten, värdera och synliggöra det och sprida detta mätredskap. Kofi Annan höll tal till Världens kvinnor den 8 mars. Det gjordes en video med bilder från hela världen när kvinnorna firade 8 mars. Om abort sades inte ett ord. Mona menade att EU bör ta initiativ i denna sak. Nästa år skall det åter bli ett uppföljningsmöte.

Vi fick en redogörelse från Thorildsplans gymnasium om flickors situation i olika program. Det visade sig att där klassen delades upp i vissa ämnen, till exempel teknik, så vågade flickorna fråga mera, och de lärde sig sina läxor ordentligare. Förutom lektor och biträdande lektor, var det två frimodiga flickor som berättade.

Britt-Marie Berge, fil.dr. i pedagogik, Umeå Universitet redogjorde för ett aktionsforskningsprojekt -makt och kön i klassrummet. Så mycket nytt kanske inte framkommit, men många lärare hade blivit överraskade över sitt eget agerande i könsfrågor. De hade inte varit medvetna om sitt egna beteende. Men en intresserad lärare fick 20% av eleverna mer intresserade av sitt ämne.

Zaida

Utdelning av medel ur Tonningfonden

Stipendier kan sökas av enskilda eller grupper av kvinnor, medlemskap i SKV är dock en förutsättning. Eftersom räknan numera inte räcker till så många stipendier kan man också söka en vecka i Gesundastugan som alternativ utdelning. Ansökan skall vara fondstyrelsen tillhanda senast 31 december 1999. Den ska innehålla en redogörelse för ändamålet med det sökta stipendiet. Ansökan skickas till:

Svenska Kvinnors Vänsterförbund,
Linnégatan 21 B, 413 04 Göteborg.

Vår stuga i Gesunda

Passa på att hyra vår fina stuga i Gesunda. Lika fint vinter som sommar. Stugan ligger på väg till liften i Gesunda, som ligger en mil från Mora.

Den är utrustad med fyra fasta bäddar i två rum. Två extra bäddar finns, som kan placeras i storstugan. Dessutom finns en lillstuga med två bäddar.

Fina skidmöjligheter, fina bärrmarker och bad i Siljan. En vecka för medlemmar: 1 250:-, extra begärliga veckor, som jul, sportlov m m kostar det 1 500:-.

För icke medlemmar samma veckor: 1 500:- och attraktiva veckor 2 500:-. Välkomna att ringa för bokning till SKV i Göteborg, tel: 031-14 40 28.

Från SKV i Karlshamn kom ett brev:

"Karlshamns avd har 7 st medlemmar. Medlemsmötena hålls i hemmen och protokollförs. Vi har även en årlig sommarutflykt där männen också deltar. Vår yngsta medlem är 60 år, den äldsta är 78 år.

Vi har goda förbindelser med Olofströms SKV-kvinnor som lämnar rapport från Förbundsmöten. Vi deltar när vi kan i deras 8 marsfirande. Vi inbjuder yngre kvinnor till våra möten, men de är svårflörtade, har arbete, familj och uppdrag. I Karlshamn har vi trevligt på våra möten. Avdelningen har varit verksam i 47 år och vi känner varann väl. På årsmötet blev det omval på styrelsen och alla medlemmarna har varsitt uppdrag.

I Karlshamn såväl som i övriga Sverige har äldre och handikappomsorgen diskuterats. Personalen på de olika boenden har gått ut i demonstrationer och begärt mer resurser och fler händer i vården. Socialnämnden i Karlshamn har inbjudit Personal PRO- och handikapp org. till diskussioner. Undertecknad har deltagit i dessa som ledamot i Kommunala handikapprådet. SKV- Karlshamn har sänt en protestskrivelse till Polisväsendet i Malmö med anledning av att kvinnor som demonstrerat utanför en porrbutik i Malmö misshandlats av poliser. Protesten har publicerats i pressen i Skåne och Blekinge.

Karlshamns SKV avd vill gärna ha protokoll ifrån Förbundsmöten. Det är viktigt för oss att ha den informationen. Tidningen Vi Mänskor är bra, jag har idag föreslagit att V-partiet i Karlskrona ska prenumerera.

De varmaste hälsningar genom Sonia Karlsson, ordf.

Bild: Aase Bang

Evy Hagman och Erni Friholt

Rapport från SKVstämman

i Karlstad 8-9 maj 1999. SKV har fått en ny förbundsordförande: Erni Friholt, välkänd från denna tidnings spalter. Som vice ordförande efterträds hon av Maria Sandgren Loa från Stockholm. Fö består styrelsen fortfarande av kvinnor från våra mest aktiva avdelningar mellan Piteå och Olofström.

Detta blev ett av resultaten av SKV:s förbundsstämma nu i maj: en något slimmad styrelse med bestämda kompetens- och intresseområden. Ordförandeansvaret delas mellan Erni och Maria på så sätt att Erni koncentrerar sig på internationella frågor och Maria på nationella.

Bild: Aase Bang

Mötesordföranden Birgitta Rang och Bodil Nilsson konfererar.

Även avdelningarna kan muta in sina hjärteangelägenheter. Umeå har t ex anmält sitt intresse för barns rättigheter och i Karlstad driver man gärna miljöfrågor. Alla bra saker ryms under SKV:s hatt!

På förbundets program för i höst står bl a ett seminarium om fredlig konfliktlösning, initierat av vår moderorganisation KDV. Vi ska också söka anslag till ett seminarium om mobiltelefoni som hot mot miljö och hälsa. Antenner - sändare för mobiltelefoni växer okontrollerat upp på tak och fasader och exponerar oss ständigt för sin strålning. Detta problem uppmärksam-

mades i en motion till stämman. Vår slimmade ekonomiberoende dels på vikande medlemsutveckling, dels på minskade offentliga bidrag - är ett visst hinder för våra storslagna planer. För att ingen p g a dålig privatekonomi ska hindras att bli medlem inför vi fr o m nästa år en flexibel medlemsavgift på 20-500 kr. Det går t o m bra att betala redan nu och få resten av millenniet på köpet. Vi Mänskor kostar oförändrat 150 kr/år.

Att skicka protestbrev till regeringen har vi dock fortfarande råd med. Mötet beslöt att uttala sig mot regeringens stöd för NATO:s bombkrig på Balkan. Vi protesterar även mot sänkningen av biståndsanslagen och mot höjningen av högkostnadsskyddet för läkemedel. Vi stöder kurdernas kamp för fri- och rättigheter. Ett

Bild: Agneta Stenström

Aase Bang

gratulationstelegram till PILOT-pristagaren och SKV-aren Sara Lidman fick vi också iväg.

Aase Bang avtackades hjärtligt efter 19 år som förbundsordförande. Det var hennes avdelning i Karlstad som arrangerade stämman. Mycket skratt och gott humör ackompanjerade förhandlingarna.

I mötespauserna höjdes stämningen ytterligare genom skön värmländsk underhållning av trubaduren Eva Nykvist och ståupp-berättaren Eva-Mi Tapper.

Tack vare Lillemor och Gunhild m fl fick vi även denna gång utsökt god mat mellan varven. Tack alla vänner för en inspirerande SKV-helg!

Agneta Stenström

Bild: Aase Bang

Eva Nykvist
sjöng egna visor.

Kära SKV-are!

Nu har vi haft stämma i Karlstad 8-9 maj. Snart kommer ett protokoll från tvådagarsmötet. Men jag vill redan nu ta tillfället i akt och presentera mig som den nyblivne ordföranden. Berätta för er vem jag är, förtydliga min politiska inställning och vad jag hoppas för SKVs framtid. 62 år har jag hunnit bli.

Jag kom som 13-åring till Sverige från Österrike. Har alltså hunnit uppleva andra världskriget som barn på nära håll och förlorade både min far och äldste bror där. Intresset för och grubblerierna över krig och fred är sedan dess en del av mitt liv. Blev ung mor till två flickor och bröt upp efter 16-årigt äktenskap till nya utmaningar. Utbildade mig den långa vägen via kvällsgymnasium, sedan universitetet och arbetade under tiden som skolsekreterare, sedan mellanstadie-lärare.

Så tog intresset för 3:e världen överhanden. Det blev Bangladesh och Indien där jag arbetade som volontär. Nytt äktenskap med Ola. Efter volontärtiden "stadig" frilansverksamhet hemma på Orust med skrivande, föredragande, debatterande, ofta tillsammans med Ola. På Orust driver vi ett solidariskt sommarcafé som numera utgör vår nödvändiga inkomstkälla.

Politiskt självklart till vänster - något annat är inte möjligt efter upplevelserna av orättvisorna hemma och i (de av oss så kallade) u-länderna. Krig mot de fattiga kan föras med mycket subtila medel, där skulden till slut alltid faller på den drabbade. Den insikten finns i mig för alltid. Min vänsterövertygelse omfattar dock inte gängse hundra-åriga doktriner och romantiseringar (t ex Proletariatets diktatur). För mig gäller att påvisa kapitalismens orättfärdighet och dess totala oförmåga att utvecklas i mänsklig riktning. Lösningarna måste ha ett globalt perspektiv, men ändå vara mycket lokala. T ex genom att vara en medveten konsument, som därigenom utövar inflytande över produktionen och över ägandet.

Jag önskar mig för SKVs del att vi ännu mera ska tänka och verka i nya banor; feministiskt, miljömedvetet och för fred med fredliga medel. Vi är en ideell vänsterorganisation och bör vara folkbildande, belysa frågor och väcka debatt. Vi är varken en facklig rörelse eller ett parti. Vårt syfte är inte att förvärva makt. Hos oss ska den fria

diskussionen flöda. Vi vill lyfta fram och aktualisera frågorna, utan att behöva ha färdiga svar. Det ska vara spännande att gå på SKVs seminarier och diskussionsaftnar. Om vårt debattklimat sedan kan leda unga kvinnor in i ett partipolitiskt arbete, desto bättre. Genom att vi på Stämman i Karlstad beslöt oss för en bra arbets- ämnes- och ansvarsfördelning mellan regionerna, har vi tagit ett stort kliv i den ovan skissade riktningen, hoppas jag. Och jag vill lägga mig vinn om att alla ska få del av de olika arbetsgruppernas initiativ.

Erni Friholt

Erni Friholt

Maria Sandgren Loa

Jag har blivit

ombedd att göra en liten presentation av mig till tidningen. Född 1944 och upp- vuxen i Telemark i Norge. Har gått lant- hushållsskola som många i min ålder gjorde, sedan handelsskola och 34 veckors folk- högskola. Ville vid 20

års ålder ut i "världen". Flyttade till Stockholm, arbetade några år i affär och på kafé. Började 1971 som kokerska på ett hem för missbrukare, internutbildades till vårdare, som det hette då och sedan behandlingsassistent. Jag arbetar fortfarande med missbruksvård, sedan 1988 med 12 stegs behandling på ett kommunalt behandlingshem som heter Älvis Tumba.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund kom jag i kontakt med genom att ha köpt tidningen Vi Mänkor på en första maj demonstration, har varit aktiv vänsterpartist sedan 1975. Som viceordförande i SKV vill jag främst arbeta med "inrikesfrågor", nordiskt samarbete. För att SKV skall ta aktiv del i vad som händer med flickor från unga år; att dom får mindre utrymme till att utvecklas i skolan mm. Att ha ett feministiskt perspektiv på vad som händer kvinnor i Sverige i dag; fattigdom och ohälsa är ett problem som växt.

Vi kvinnor behöver ta makt över miljön- maten- vår hälsa- kräva att vi kan äta giftfritt, att inte vår natur skövlas för motorleder, att läkare ser skillnad på kvinnor och mäns sjukdomar. I dag forskas det mycket mera om männens hjärt- kärl sjukdomars orsak, än vad som är orsak till att kvinnor drabbas av dessa sjukdomar.

Maria Sandgren Loa

*C*Y*B*E*R*W*O*R*L*D*

Enkel SÖK för InternetNoviser

+ ordet måste finnas med.

Sätts direkt före ett ord eller en fras.

= +donald+duck

- ordet får inte vara med.

Sätts direkt före ett ord eller en fras.

=+donald-duck

*Valfria 0-5 tecken.

Måste föregås av minst 3 tecken. Kan ge "inga träffar" om det blir för många träffar. Lägg då till fler bokstäver före *.

=don*allduck

Små bokstäver matchar alla kombinationer av stora och små bokstäver. Stora bokstäver matchar bara stora bokstäver.

www.sunet.se

(Swedish University Network) En sida man inte kan vara utan. Du hittar nordiska bibliotek här och du kan faxa om du inte har fax men Internet bl a. Här finns också en wwwkatalog dit du kan anmäla din hemsida. En sida att lägga till i Favoriter.

Media i förvandling!

Internet har klättrat i massmedieligan. De senaste siffrorna visar att 47 procent av den svenska befolkningen i ålderna 12-79 år använde Internet under februari 1999

-och mer än hälften av dessa var ute på nätet dagligen.

(Källa: Sifo Interactive).

Många Bibliotek

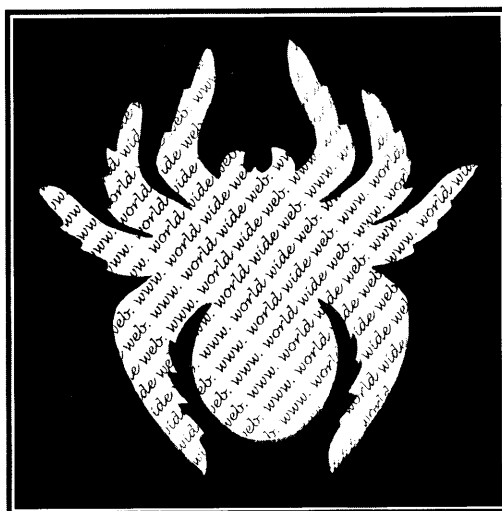
har Internet. Och på många kan man surfa Gratis.

Kolla med ditt Bibliotek.

Tokiga Typsnitt och Typiska Typsnitt.

Vill du ha fler typsnitt?

Surfa in på: www.freewareconnection.com/fonts.html Här finns mycket att välja bland..

www.spray.se

Gratis e-mail

Gratis Internet.

Sök och mycket annat.

Intresserad av vad som händer ute i världen?

Surfa in på www.newslink.org Här finns 9 000 länkar (sök) till tidningar, tidskrifter m m.

Gå till:

www.whowhere.com

och registrera dig. Detta är en sida där man kan leta reda på "folk man tappat bort".

Att registrera sig gör att de som "tappat bort dig" får lättare att hitta dig.

www.telia.se är också en bra sida att registrera sig på om man vill bli funnen.

Gå på museum på nätet

www.computer-museum.org och få reda på att Bill Gates är född den 28:e oktober 1955 och är uppväxt i Seattle t ex. Intressantare är kanske att läsa om hur datorn utvecklades till vad den är nu. Allt är på engelska förstås, som så mycket i datorvärlden.

National Museum of American Art

Här finns mycket fint att se på om man har tid. Massor av fina konstbilder. Snyggast är indiankonsten, tycker jag. www.nmaa.si.edu

Svenska datatermgruppen

är en brett sammansatt grupp som ger rekommendationer om hur aktuella datatermer bör hanteras på svenska. Det finns massor av information på denna sida att luta sig emot när man är osäker på hur det "egentligen" skall heta. www.nada.kth.se/dataterm/

Text och bild: Ditte Johansson

*C*Y*B*E*R*W*O*R*L*D*

SVENSKA KVINNORS VÄNSTERFÖRBUND

Postgiro 50 50 95-0 Insamlingskonto 5 13 23-4

Barnängsgatan 23
116 41 Stockholm
Tel: 08-640 92 05
(Tisdag och torsdag 13.00-15.00)

Linnégatan 21 B
413 04 Göteborg
Tel: 031-14 40 28
(Måndag-fredag 10.00-15.00)

SKV är partipolitiskt obundet och verkar för ett demokratiskt samhälle med en ekonomi som inte bygger på profit utan på människors behov, ett samhälle fritt från alla former av förtryck.

Förbundets målsättning är:

- * Att verka för jämlikhet mellan kvinnor och män och för kvinnors deltagande på alla områden av det ekonomiska, sociala och politiska livet, samt att verka för ett socialt och ekonomiskt rättvist samhälle där alla har ett meningsfullt arbete.
- * Att verka för ett samhälle där alla barn och ungdomar kan känna trygghet och har lika värde, och där de tillförsäkras fysisk och psykisk hälsa, och ges samma utbildningsmöjligheter.
- * Att verka för fred, allt framtidsarbets grundval - mot krig och imperialism - krigets främsta orsak. Förbundet vill verka för allmän och total nedrustning.
- * Att verka för skydd av vår egen och framtida generationers miljö, för ett resursbevarande samhälle som tar hänsyn till människors verkliga behov och sambanden i naturen.
- * Att verka för solidaritet mellan folken, för folkens nationella oberoende, för de förtrycktas befrielsekamp, för en värld fri från varje form av ekonomisk, politisk, socialt och kulturellt förtryck, mot fascism och rasism.
- * Att bekämpa all kommersiell exploatering av såväl vuxna som barn.

* * * * *

SKV har i korthet följande historia:

1914 bildades Föreningen Frisinnade Kvinnor under parollen: Mot krigspsykos, för demokrati och kvinnors likställdhet. År 1931 utvidgades förbundet så att ett samarbete blev möjligt mellan alla kvinnor som önskade en samhällsutveckling i vänsterriktning. Då fick förbundet sitt nuvarande namn. År 1946 anslöts Svenska Kvinnors Vänsterförbund till Kvinnornas Demokratiska Vänsterförbund. (Womens International Democratic Federation, WIDF). KDV har konsultativ status hos FN:s ekonomiska och sociala råd, samt hos UNESCO. Denna status innebär rätt att yttra sig vid sammanträden och att framlägga egna förslag.

JA - jag vill gärna prenumerera på Vi Mänkor - pg 90 24 - 1

☐	Helår 4 nr	150 kr
☐	Gåvoprenumeration	100 kr
☐	Stödprenumeration	200 kr
☐	Jag vill veta mer om Svenska Kvinnors Vänsterförbund (SKV)	
☐	Jag vill bli medlem i Svenska Kvinnors Vänsterförbund (SKV)	
☐	Jag beställer boken Arbete, bröd, fred	40 kr

Räkning till:

Gåva till:

Namn.....

Adress.....

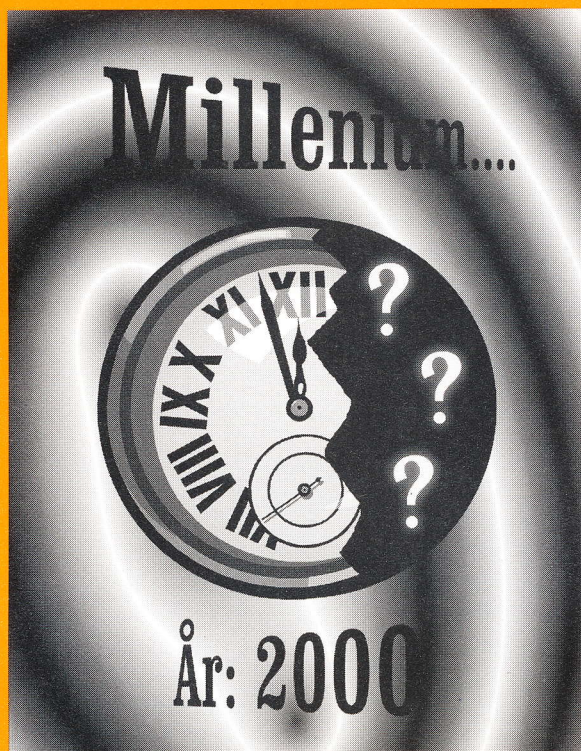
Postadress.....

Telefon.....

Svenska Kvinnors Vänsterförbund
Viktoriahuset
Linnégatan 21B
413 04 GÖTEBORG

POSTTIDNING

BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING
Vid definitiv
eftersändning återsänds
försändelsen med nya
adressen på baksidan
(ej adressidan)

Nästa nummer: Dubbelnummer

Här hittar du Vi Mänikor:

Göteborg: Alternativ Handel, Anlara, Frölunda Kulturhus, Haga bokcafé, Pressbutiken, Syndikalistiskt Forum. **Gävle:** Alternativboden Lyktan. **Jönköping:** Bokcaféet. **Kalmar:** Bokcafé Arbetarkultur. **Karlstad:** Bokcaféet. **Uppsala:** Röda Rummet, Uppsala Bokcafé, Wahlbergs Tidningar och Tobak AB.

Vi Mänikor

Linnégatan 21B 413 04 Göteborg